

יוזמה חדשה של מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, הביאה ל

התעוררות אדירה בכל ישיבות 'תומכי תמימים'

את היוזמה בברכה ושיתפו פעולה בצורה הטובה ביותר. אין ספק שכאשר בעוד חודשיים נציין כולנו את מאה השנים להולדתו של הרבי מלך המשיח, הרי שיום הבהיר יו"ד שבת, צריך להיראות באופן שונה ונעלה מבכל שנה."

ואכן, כעת מותר לגלות כי במרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, סוגרים את הקצוות לקראת מבצע עולמי רחב היקף לקראת י"א ניסן "יום מלכנו", המיועד לכל התמימים. המבצע נעשה כדי להביא לידי ביטוי את גודל המעלה של שנת המאה תוך ניצול הזמן וההכנות כדבעי.

מארגני המבצע רוצים להודות לתמימים "חיילי בית דוד", החיילים בשטח, אשר זה מכבר נועד להם התפקיד על-ידי מייסד הישיבה הרבי הרש"ב נ"ע "ללחום את מלחמת בית דוד" נגד אלו אשר "חרפו עקבות משיחך". התמימים לא מוותרים על כל יוזמה שהיא שבכוחה לזרז ולהחיש את ההתגלות, ובעיקר – כפי שהרבי מלך המשיח ציין – על ידי לימוד ה"ליקוטי שיחות בענייני משיח וגאולה". כמו כן מודים המארגנים לראשי הישיבות, המשפיעים והרמ"ים וכן לראשי את"ה והתמימים שארגנו בפועל את המבצע, שכל אלו עודדו את המבצע וחלקם אף השתתפו באופן פעיל ביוזמה הברוכה.

השביעי"א אשר הוא זה שיביא את התגלות המשיח.

לקראת יו"ד שבת ניכרת ההתעוררות רבה בקרב ישיבות 'תומכי תמימים' ברחבי הארץ. בכל ישיבות חב"ד נערכים התמימים לקראת היום הגדול בהוספת נחת רוח לרבי מלך המשיח, אם בהוספה בלימוד, הנהגות חסידיות, לימוד מאמרים ושיחות וכדומה. אולם גולת הכותרת של השנה מגיעה לביטוי במערך לימודי בתורתו של הרבי מלך המשיח, ובפרט בענייני גאולה ומשיח, ביוזמת מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח וארגון את"ה.

היוזמה החדשה והברוכה של מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח וארגון את"ה, הביאה להתעוררות אדירה בכל ישיבות 'תומכי תמימים' ברחבי תבל, כאשר עדרים עדרים יושבים והוגים במאמרי "באתי לגני" ובשיחות הקודש בעניין הכתרת המלך.

לקראת היום הגדול והקדוש, הודפסה חוברת לימוד מיוחדת המכילה שיחות ומאמרים, פנינים ויומנים הקשורים ליו"ד שבת. התמימים הוגים מדי יום בחוברת החדשה, ולאחר מכן אף נבחנים על המאמרים והשיחות, במסגרת מסלולי בחירה שונים שאורגנו בישיבות.

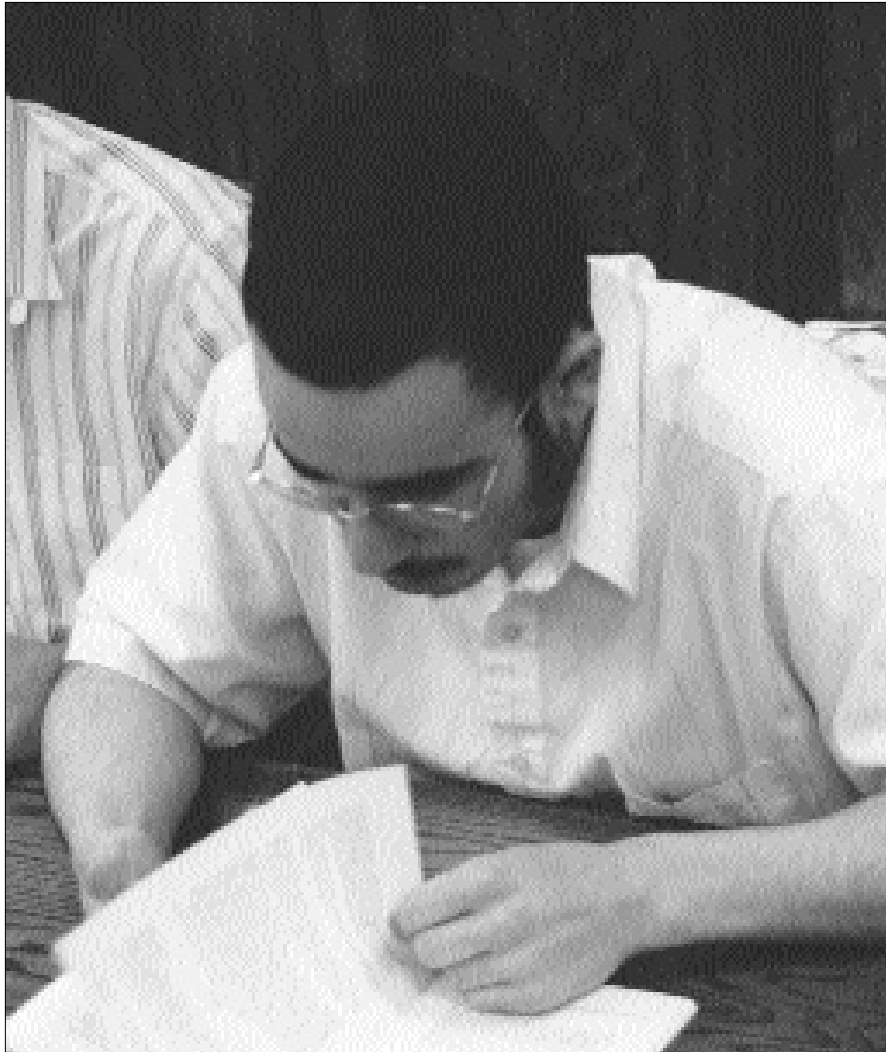
"למרות ההתארגנות של הרגע האחרון", אומרים יוזמי המבצע, "הצלחנו להגיע לכל הישיבות. ראשי את"ה בכל הישיבות קיבלו

לקראת יום הבהיר יזם מרכז חב"ד העולמי לקבל פני משיח, בשיתוף עם איגוד תלמידי הישיבות המרכזי ב-770, מבצע של לימוד מאמרי 'באתי לגני', וכן שיחות של הרבי מלך המשיח בענייני משיח וגאולה. במסגרת המבצע שכלל הדפסת חוברת מהודרת הכוללת חומר לימודי רב ומגוון, לומדים התמימים במסלולי לימוד שונים ולאחר מכן אף עוברים מבחנים. המצטיינים אף זוכים להשתתף בסדרת הגרלות מרשימה ופרסים רבים יקרי ערך. דו"ח ביניים שערך 'בית משיח', מעלה כי רוח אדירה של ההתעוררות נושבת בכל ישיבות "תומכי תמימים" ברחבי העולם, כאשר נכון לעכשיו, אלפי תמימים משתתפים במבצע הגדול • חלק ראשון, על הישיבות בארץ הקודש

מאת: שי גפן

תמונות: אילוסטרציה

ו"ד שבת, תאריך שמעביר רטט בלב כל תמים שמכיר את המשמעות הפנימית של יום קדוש ונורא זה, יום של התקשרות לרבי מלך המשיח, מאז שעלה לנשיאות ופתח את המאמר הנשגב "באתי לגני". מאמר זה החל את תקופת "הדור

את החוברת המהודרת ואת המבצע המסודר של חיילי בית דוד, שנותנת תחושה מיוחדת בלימוד לקראת יו"ד שבט.

תורת אמת

הת' שלמה פרישמן, חולש ביד רמה על המבצע הגדול בין כתלי ישיבת "תורת אמת" בירושלים: "ישנו שיעור מיוחד מידי ערב מיד לאחר תפילת ערבית עם התמימים השלוחים. השיעור מתקיים במאמרים שנקבעו ללימוד לקראת המבחן הגדול שייערך בערב יו"ד שבט".

יש לציין כי גם המשפיעים נוטלים חלק במבצע הגדול, ומעודדים את התמימים להספיק כמה שיותר וזאת מבלי לוותר על העמקה ולימוד בעיון. חלק גדול מהתלמידים לא מסתפקים בכך, והם אף משננים בעל פה חלקים שלמים מתוך המאמר.

יחד עם הלימוד שבמסגרת המבצע,

תלמידי הישיבה גדולה, המונים יחד כמאתיים וחמישים תלמידים.

סדר הלימוד במסגרת המבצע, מתקיים בסדר מיוחד של לימוד שיחות הנערך בקביעות בישיבה. סדר זה מוקדש בתקופה זו ללימוד המאמרים לקראת יו"ד שבט. בנוסף לפרסים והגרלות הקבועים, נערכים המארגנים גם להגרלה לטיסה לרבי.

מארגן המבצע בישיבה הגדולה, הת' יהודה מחפוז, והת' יוסי הלל, המארגן בישיבה קטנה, מוסרים על השתתפות רבה של התלמידים.

בנוסף לסדר הלימוד הרגיל, חלק מההכנות הנדרשות לקראת יו"ד שבט, נכללת גם היציאה של התמימים להתוועד באחד מ-68 בתי הכנסת הפזורים ברחבי העיר קרית גת, כפי המסורת של תלמידי הישיבה מידי שנה בשנה, להתוועד ביו"ד שבט בכל בתי הכנסת בעיר.

הת' יהודה מחפוז, מציין לשבח בעיקר

תוכנית המבצע משתנה למעשה מישיבה לישיבה, כאשר התכנית מותאמת לפי תנאיה של כל ישיבה, רמתה, סדריה ותלמידיה – הצד השווה שבכולם, שתכנית הלימודים כוללת את לימוד המאמרים 'באתי לגני', כאשר בכל ישיבה יכלו התלמידים לבחור מאמר אחד מתוך השנים עליו ייבחנו התלמידים.

מיותר לציין כי השאלות הוכנו מראש על ידי מארגני המבצע באופן מסודר. שאלות נוסבות גם על שיחת ב' ניסן תשמ"ח, השיחה הידועה בה דיבר הרבי אודות הכרזת הק' "יחי המלך" שמוסיפה חיים בחיי המלך.

כל משתתף במבצע זכה אוטומטית בספר פורמט כיס של "בשורת הגאולה".

צפת

האחראי על המבצע בישיבת חב"ד בצפת, הת' בנימין ערד, מדווח על התעוררות חסרת תקדים, כאשר 180 בחורים נוטלים חלק פעיל במבצע הלימוד. "זה דבר שלא יאומן", הוא אומר ליבית משיח, "אתה רואה תמימים יושבים בסדר חסידות בבוקר ולומדים את המאמר 'באתי לגני' תשמ"ב, עליו אנו עורכים את המבחן. חלק מהתמימים אף נטלו יוזמה פרטית ללמוד את המאמר בעל פה. מה נעים ומה יפה לראות את התמימים לא מאבדים אף דקה, ומנצלים את הזמן ללימוד ושינון.

"המבחן נערך על מאמר 'באתי לגני' תשמ"ב, אך למי שמעוניין, יש אפשרות להבחן גם על המאמר השני, כאשר הנהלת הישיבה עצמה משתתפת בהגרלה על סכומי כסף ללומדים את שני המאמרים. הציונים שהוציאו התלמידים במבחן שנערך השבוע הוכיחו, כי אכן ההכנות היו כדבעי".

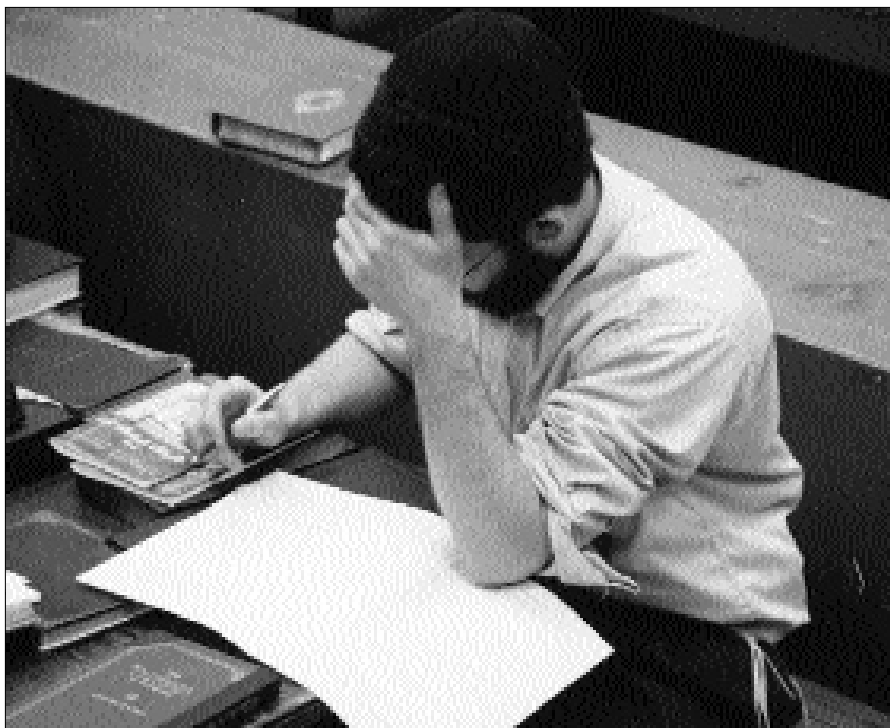
הת' בנימין ערד, מודה למרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, ובעיקר מבקש לשכלל את המבצע לקראת יום הבהיר י"א ניסן. "המבצע הכניס חיות חדשה בין כתלי הישיבה, והתמימים פשוט נהיו לחלק בלתי נפרד מהעניין".

• אתם עורכים גם מבצעים נוספים?

"אכן, אנו מארגנים מבצעי לימוד על שיחות של הרבי לקראת יו"ד שבט עם הגרלות לנסיעה לרבי. כל זאת מלבד ההכנות לקראת פעילות רחבה ועניפה ביום י' שבט בכל אזור הצפון..."

קרית גת

בישיבת חב"ד בקרית גת מתקיים המבצע הן בקרב תלמידי הישיבה קטנה והן בקרב

חיות מיוחדת את מעמדי קבלת הנשיאות וארועי יו"ד שבט אצל המלך – ובעיקר על היוזמה למבצע הגדול. אנו שמחים על שיתוף הפעולה עם המרכז העולמי שהפיק את המבצע, ובעזרת ה' נזכה שיעוד לפני יו"ד שבט נזכה להתגלות המלאה של הרבי מלך המשיח".

כפר חב"ד

ישיבה מרכזית גבוהה, וישיבה קטנה "אחי תמימים"

בישיבות חב"ד בכפר חב"ד נערך המבצע בכל הישיבות, החל בישיבה המרכזית "תומכי תמימים", שם אחראי על המבצע ה' דוד

"יחי המלך" מיום ב' ניסן, יום קבלת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר הרי"צ נ"ע, בשנת תשמ"ח.

"אני חייב לציין שהמבצעים נתנו את הטון בכל מהלך המבצעים שעשינו בישיבה לקראת י' בשבט. במסגרת המבצעים שנערכים בתקופה הזאת, נבחנו התמימים על שיחות ומאמרים, חלקם בשקלא וטריא וחלקם בעל-פה. היו גם מבצעים מטעם את"ה והנהלת הישיבה על סכומי כסף, וכן על כרטיס הגרלה לנסיעה לרבי מלך המשיח.

"אפשר לומר שרובם של הבחורים השתתפו במבצע. סדרי השיחות וענייני גאולה ומשיח, קיבלו צביון שונה לחלוטין

.....
אנו רוצים להודות לראשי מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, ראשית כל על הפקת החוברת המהודרת שנתנה הרגשה של חיות מיוחדת את מעמדי קבלת הנשיאות וארועי יו"ד שבט אצל המלך – ובעיקר על היוזמה למבצע הגדול
.....

ניימרק. "בקרבת תלמידי הישיבה היתה היענות גדולה למבצע", הוא מספר. גם בישיבה הקטנה "אחי תמימים" יצא המבצע לדרך בהצלחה גדולה. על כך מדווח

בעקבות יציאת המבצע לדרך. "אנו רוצים להודות לראשי מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, ראשית כל על הפקת החוברת המהודרת שנתנה הרגשה של

משולבות גם יוזמות נוספות של התמימים השלוחים.

ומבצעים?

אכן, את"ה נערך ברצינות רבה לקראת הפעילות שתתקיים ב"י שבט, בפריסת דוכני תפילין בכל רחבי ירושלים – בעיקר לאור מסכת הפיגועים הנוראה שהיתה בחודשים האחרונים בעיר הבירה במהלכם נהרגו עשרות יהודים ומאות פצועים הי"ד.

רחובות

בישיבה הקטנה שברחובות, ששמה הולך לפניו לשם ולתפארה, מנהל את המבצע המשפיע בעצמו, הרב יוסף יצחק לוי, שאומר ליבית משיח' כי המבצע הפיח רוח חיים בישיבה. "כבר כשהגיעו חוברות הלימוד, הם נחטפו על ידי התלמידים", הוא אומר.

מבצע הלימוד נעשה כחלק מבצע כולל שהכריזה עליו הנהלת הישיבה בסדר ההכנות לקראת יו"ד שבט, כאשר לכל תלמיד מחולקת טבלה עם כל הפרטים, בה הוא צריך לציין את זמני שמירת הסדרים, וגם שמירת סדרים שמחוץ לסדרי הישיבה המקובלים, וכן אודות ההנהגות מיוחדות לקראת יום הבהיר.

"כבר מאז שנה שעברה, כאשר התחיל המבצע לקראת יו"ד שבט, הבחנו בשינוי אדיר שזה עשה", אומר הרבי לוי. "אתה נכנס היום לישיבה ואתה חש באווירה אחרת לגמרי. גם אנ"ש מרחובות שנכנסים לישיבה, חשים באווירה מיוחדת שאופפת את התמימים שמקרניים על כל הסביבה. הייתי אומר שהמבצע הזה הביא 'שטורעם' מיוחד בהכנות הרוחניות של התמימים בימים אלה.

"כאן באמת הצורך להודות לכל המארגנים העושים ימים וילות למען הרעיון העצום הזה, שמנחיל בלב התמימים את המשמעות הרוחנית והפנימית של י' שבט, כפי רצונו וכוונתו של הרבי מלך המשיח, וכפי שצינתי קודם השינוי שאנו מרגישים שחל בתלמידים זה גם בנוגע לכל הסדרים האחרים".

מגדל העמק

ממגדל העמק הצפוניית מוסר את הדיווח ה' בן ציון ששון, יו"ר את"ה בישיבה:

המבצע הכניס חיות מיוחדת בכל מערך המבצעים וההכנות של התלמידים הקשורות ליום הבהיר יו"ד שבט. כבר מספר שבועות קודם היום הקדוש ניכרה בקרב התלמידים תכונה מיוחדת בלימוד המאמרים שבחוברת המיוחדת שהופקה על ידי המרכז, וכן בשיחת

המשפיע הרב משה הורביץ. הוא מוסיף כי ההכנות ליום הגדול והקדוש החלו "שלושים יום קודם החג".

במה מתבטאת ההכנה?

ראשית כל בלימוד והתעמקות במאמרי 'באתי לגני' ובשיחות קודש הנוגעות ליו"ד שבט. כחלק מהתכניות המיוחדות הנערכות לקראת יו"ד שבט, הגיעו לישיבה משפיעים מיוחדים כדי להתוועד עם הבחורים, ביניהם הרב זושא פויזנר, הרב אהרן אליעזר צייטלין מצפת. ר' זושא פויזנר סיפר בהתוועדותו חוויות מהשנים הראשונות של הנשיאות. ראש הישיבה, הרב ברוך בליז'ינסקי מסר פלפול בנוגע לתוכן השיחות הקשורות ליו"ד שבט ובשיחות הנלמדות. כמו כן צפו התמימים בהתוועדות שלימה של הרבי מיו"ד שבט עם תרגום לשון הקודש.

לאור כל ההכנות שנערכו עד כה, המבצע המיוחד של "מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח" קיבל משנה תוקף במסגרת המבחנים על המאמרים והשיחות, כאשר חלק ניכר מהתמימים נבחר גם בעל פה על אותיות שלימות מהמאמר.

צוות הישיבה וההנהלה מודה ליוזמי ומארגני המבצע ובמיוחד לתי' יוסף אלבו מתלמידי הישיבה, שריכו את המבצע בכשרון רב. "יש לקוות" – אומר הרב הורביץ – "כי במהלך השנה, שנת המאה לרבי מלך המשיח, ימשיכו המבצעים המיוחדים בכל הישיבות בארץ ובעולם מתוך מטרה לחזק את נקודת ההתקשרות לרבי מלך המשיח; מה גם שהתמימים הם אלו האמורים לעמוד בראש

.....
כאן באמת הצורך להודות לכל המארגנים העושים ימים ולילות למען הרעיון העצום הזה, שמנחיל בלב התמימים את המשמעות הרוחנית והפנימית של י' שבט, כפי רצונו וכוונתו של הרבי מלך המשיח, וכפי שצינתי קודם השינוי שאנו מרגישים שחל בתלמידים זה גם בנוגע לכל הסדרים האחרים
.....

הבחורים משננים את המאמר 'באתי לגני' ומתפללים בשיחת בי' ניסן, הם מעידים. "כל האוירה בישיבה נכנסה לאטמוספירה אחרת.

ביום הבהיר יו"ד שבט עצמו עתיד להתקיים המבחן על המאמרים שנלמדו מתוך החוברת. כמו כן יתוועד עם התמימים הרב זלמן אבלסקי, רבה של קישינב שבמולדביה והגלילות, שיספר על מידת ההתקשרות וההתבטלות הנדרשת מהדור השביעי לרבי מלך המשיח.

מארגני המבצע מציינים את העידוד שקיבלו מהנהלת הישיבה למבצע שהפיח רוח רעננה ומשב רוח חסידי על כל ההכנות ליו"ד שבט, ובעיקר לראש הישיבה הרב משה אורנשטיין, שעמל ימים ולילות להחזיר רוח של גאולה ו"לחיות עם משיח" בקרב תלמידי הישיבה. יש לציין את "יום משיח וגאולה" שנערך מידי חודש בישיבה, כאשר כל היום מוקדש ללימוד עיוני ומעמיק בנושאי משיח וגאולה.

נחלת הר חב"ד

מארגני המבצע בישיבה הם התמימים שמואל לרנר ושמואל משה פרידמן. התי' שמואל לרנר מספר לבית משיח:

"כל האוירה בסדר גאולה ומשיח המתקיים מדי ערב, השתנה מן הקצה אל הקצה. הבחורים ברובם נשארים בסדר, למרות שזה מחוץ לשעות הלימודים המקובלות, ואפילו הוספנו זמן נוסף כדי להספיק כמה שיותר לקראת יו"ד שבט.

"בהחלט שישנה אוירה של התלהבות מהמבצע החדש. אין לי ספק שהמבצע נותן מימד חדש להתעוררות לקראת יו"ד שבט. המבחנים אמורים להעריך בסוף השבוע, והמתח לקראת הולך וגואה. אני רוצה לציין

המערכה להבאת ההתגלות של הרבי".
יש לציין כי גם בישיבת 'אור שמחה', היתה השתתפות ערה במבצע שהקיף את כל תלמידי הישיבה בעידוד ובהמרצה של הנהלת הישיבה והמשפיעים.

נתניה

שבוע ימים לפני יו"ד שבט, נערך בישיבה המבחן הראשון על שיחת בי' ניסן תשמ"ח, בהשתתפות כל תלמידי התמימים. שיחת בי' ניסן שנאמרה בשנת תשמ"ח, נלמדה ב'קאָך' ובעיון על ידי תלמידי הישיבה.

התמימים יהודה לורבר ושלוש דב גדסי הם שעמדו בראש המבצע שהתנהל בישיבה. בשיחה מיוחדת הם מדווחים על התעוררות רבתי שהחלה בישיבה בכל סדרי הלימודים, בעקבות המבצע ושאר המבצעים וההכנות של התמימים: "בהחלט מרגש לראות את

"הרבי לא נתן לי היתר לספר..."

על "יחידויות" של מר מנחם בגין אצל הרבי שליט"א

בהמשך הרשימה קטע נוסף, המספר על הזדמנות אחרת.

לסיבה זו, שראיתי לפניי שני רישומים שונים, נתתי את הרשימה תחת הכותרת "שני נאומים של שז"ר", ומאחר והוא מוזכר ברשימה כ"נשיא המדינה", תפקיד אותו סיים בקיץ תשל"ג, כתבתי:

בקטע הראשון הובאו דברי שז"ר על ביקורו אצל הרבי, והפרטים שבתיאור קרובים יותר לביקור שהיה בפורים תשל"א, אם-כי גם כאן יש שינויים מהידוע ממקורות אחרים [ראה ע' 330 הערה 13]. בכל אופן, אם-כן, הרי שרשימה זו מתארת את התוועדות י"ט כסלו תשל"ב (והגדרתו כמי ש"חזר זה עתה מביקורו אצל הרבי", אינה מדויקת).

והנה במדור 'חב"ד בראי העיתונות' שבגל' 349, ניתן (בע' 59) צילום מידיעה שהתפרסמה בעיתון 'מעריב' [בצילום לא נראה התאריך, אך הוא עולה מהרישום על הידיעות הסמוכות, ומתוכן] המספרת על התוועדות י"ט כסלו תשל"ז:

ח"כ מנחם בגין סיפר על שיחתו עם הרבי מלובאוויץ כאשר ביקר החודש בחצרו בניו-יורק. ח"כ בגין אמר, כי הוא מביא להם ד"ש מהרבי, וסיפר, כי הרבי אינו ישן כלל בלילות, כי הוא עובד יומם ולילה למען עם ישראל. מר בגין סירב לגלות תוכן שיחתו עם הרבי ורק אמר, כי הרבי מאמין, שיש ביכולתנו לקיים את הזכות על ארץ אבותינו, שתהיה נחלת בנינו לדורות. הרבי הציע לדבריו, שרבות יעלו בחנוכה או בחג

מאת: שמואל קראוס

הפגישה. אין זו שיחתנו הראשונה. אבל הפעם... הרבי אומר לכל אחד כי עלינו לקיים את זכותנו על ארץ אבותינו, כדי שתהיה נחלת בנינו לדורי דורות...

בתוך הדברים, אחרי שהאורח מביא את דברי הרבי, הוא מוסיף ואומר משלו:

...זו הבשורה של האיש הגדול והאדם הגדול, אומר הוא וממשיך ומוסיף טיפה משלו. אני מציע כי בחנוכה – אולי בחג החירות – נעלה כולנו לירושלים, לכותל המערבי, ובלב שלם אחד נישא תפילה למען זכותנו על ארץ-ישראל...

בהמשך מופיע רישום נוסף שבו "דבריו של נשיא המדינה", ואין הוא דומה לרישום הראשון.

כאשר ערכתי את ספרי 'נשיא וחסיד' והגעתי, בפרק עשרים, לתיאור חגיגות י"ט כסלו בהשתתפותו של שז"ר, נזקקתי לרשימה זו, אף שכמה פרטים בה היו מוקשים בעיני. לפיכך כתבתי (ע' 158):

התאריך הנמסר שם, שנת "תשל"ה", הוא מן הנמנעות, שכן בתחילת אותה שנה נפטר שז"ר ולא יכל להשתתף באותה מסיבה. ברשימה זו מספר שיבושים נוספים: נוסח המברק המועתק שם (ע' 35) הוא משנת תשל"ז? (נדפס ב'לקוטי שיחות' כרך טו ע' 522), וככל הנראה נשתרבו

לאחרונה, הודות למדור 'חב"ד בראי העיתונות' המתפרסם בבית משיח', עמדתי על טעות שלצערי חזרה ונדפסה בספרי 'נשיא וחסיד', ובאתי בזאת לתקנה:

בעיתון 'כפר חב"ד' גל' 642, כ"א בכסלו תשנ"ה, נדפסה בע' 34-37 רשימה מעניינת תחת הכותרת "י"ט כסלו, היום לפני עשרים שנה".

בכותרת המשנה נאמר: "בי"ט בכסלו תשל"ה ביקר הסופר והעיתונאי מר מיכאל ששר בהתוועדות המרכזית של י"ט כסלו בכפר-חב"ד. מר ששר העלה את רשמיו על הכתב והשבוע הוא מסר לנו אותם לפרסום ראשון".

בתוך הרשימה מופיע תיאור בואו של "נשיא המדינה" להתוועדות זו, כאשר באותו עמוד נדפסת תמונה של "מר שזר באחת מהתוועדות י"ט כסלו בבית-הכנסת המרכזי בכפר-חב"ד". אחר מופיע בה התיאור הבא:

המתח עולה משמודיע המנצח על ההתוועדות כי האורח חזר זה עתה מביקורו אצל הרבי והוא מבקש ממנו "תגלה לנו טיפה מדברי הרבי". והוא, נשיא המדינה מר שזר, אכן מכניס את קהל שומעיו ב"סוד" פגישתו עם הרבי: שהייתי במחיצתו מרבע לעשר עד רבע לאחת אחר חצות הלילה...

מה אמר לי? – הוא ממשיך – שואל עצמו שאלה ריטורית. ובכן, הרבי לא נתן לי היתר לספר... אבל בכל-זאת, פטור בלא-כלום אי-אפשר ולכן אספר רשמים על

ל עניין דבריו של מר בגין, שנמנע מלספר בפירוט את שאמר לו הרבי, והוסיף לציין שלא הייתה זו פגישתם הראשונה, יש להעיר מן המסופר ביכפר חב"די גלי 516, ז' אדר"ב תשנ"ב, ע' 8:

"שנה אחת לפני שנבחר לראש ממשלה, סיפר מר בגין בתקשורת, בתכנית מיוחדת לרגל י"א ניסן, כי לפני זמן קצר ביקר אצל הרבי שליט"א ואמר לרבי כי ברצונו לפרוש מהחיים הפוליטיים אחרי כל כך הרבה שנים של ישיבה באופוזיציה, וענה לו הרבי – כך סיפר בגין – "עליך להכין את הבגדים, בגדי השרד"... כעבור שנה, כשהנס קרה ולאחר עשרות שנים נבחר לראש ממשלה, הבין היטב את כוונתו של הרבי".

חב"די).

ג) ההצעה לעלות לכותל המערבי, אינה הוספה של האורח, אלא היא מדברי הרבי.

ד) דברי נשיא המדינה שהובאו לאחר מכן הם של הפרופ' קציר.

בשולי הדברים כדאי להעיר כי השתתפותו של הפרופ' קציר בהתוועדויות י"ט כסלו באה כהמשך למסורת בה החל שז"ר, כפי שהוא עצמו העיד בהתוועדות הראשונה בה השתתף, בשנת תשל"ד. באותה שנה הוא הגיע להתוועדות ביחד עם שז"ר, וקטעים מנאומי השניים באותה הזדמנות שודרו לא מכבר ע"י ר' שמואל ריבקיין בתחנת הרדיו 'קול מבשר'.

החירות לכותל המערבי וישאו תפילה גדולה למען קיום זכותנו על ארץ-ישראל כולה.

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, בירך את החוגגים.

ומכאן למדנו שלשני הנאומים הנ"ל אין קשר לשז"ר, שכן:

א) רשימתו של מיכאל ששר היא מייט כסלו תשל"ז (ובצדק הועתק בה המברק מאז).

ב) ה"אורח" הנכבד היה ח"כ מנחם בגין, ולא "נשיא המדינה מר שז"ר", שזה למעלה משנתיים כבר נח על משכבו (ולא ידוע האם שילוב שמו של שז"ר הוא תוספת מאוחרת של כותב הרשימה, או של המשכתב ביכפר

ברם, נראה כי גם במסופר כאן נפל אי-דיוק, שכן הבחירות בהן עלה בגין לראשות הממשלה התקיימו בכ"ט אייר תשל"ז, ומסתבר שאת הדברים שמע בביקורו בחורף אותה שנה.

ביקור קודם שלו אצל הרבי היה בכ"ז אדר תשל"א, ועל תוכן שיחתם אז סיפר הרבי באגרת לשז"ר – נדפסה ב'אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א' כרך כו ע' רפב. בין היתר נאמר שם:

בטח [באם ח"ו תתעבב ביאת משיח צדקנו] כשיבוא זמן הבחירות יזכרו בני"מ מי הם אלה אשר תיכף ומיד לאחר נצחון המפליא של מלחמת ששת הימים התחילו במו"מ איך להשתחרר ולהפטר משטחים המשוחחרים.

(ובפרט שבאם, ר"ל, הנסיגה דשנת 1971 תביא לתוצאות דומות להנסיגה דשנת 1956 – ויזדקקו עוה"פ לנצחון מפליא, הנ"ל ירצו לאחרי הנצחון להתחיל עוה"פ במו"מ דומה וכו')

וידעו מי הם אלה המאמינים – וגם בנוגע למעשה בפועל – בשלימות ארץ הקודש ובשלימות גוי קדוש ובשלימות תורתנו הקדושה.

גם הפעם התממשו דבריו של הרבי: תוצאות נסיגה באותה שנה (1971) הביאו לכך שהמצרים החלו בהכנות למלחמת יום-הכיפורים, ואז נזקקו בני-ישראל "עוד-הפעם לנצחון מפליא" – ובבחירות, אף שנערכו מיד לאחר המלחמה, הקטינה המפלגה השלטת את כוחה בארבעה מנדטים (מחמישים ושישה לחמישים ואחד), ואילו המפלגה בראשותו של בגין הגדילה את כוחה בשלושה-עשר מנדטים (מעשרים ושישה לשלושים ותשעה), ובבחירות הבאות, לאחר ארבע שנים, כבר נערכו חילופי שלטון ובגין זכה בראשות הממשלה.

אגב, בתחילת אותה שנה ביקר אצל הרבי, בהקפות של שמחת-תורה, מר יוסף שופמן, איש מפלגתו של בגין, והעיתונאי ר' גרשון יעקבסון דיווח על-כך ב'ידיעות אחרונות' (חזר ונדפס באלבום 'הרבי, שלושים שנות נשיאות', כרך א ע' 166): "שופמן הופתע כאשר ביקש ממנו הרבי למסור את איחוליו למנחם בגין על התפטרותו מן הממשלה בגלל הסכמת ישראל לתכנית רוג'רס. אתה יכול לומר לו גם, שנאומו בשאלה 'מיהו יהודי' היה נאום טוב מאוד וכי עליו להמשיך לומר את דברו ולבקר את הממשלה".

בהקשר זה כדאי להוסיף מהנודע באותם ימים – מפי העיתונאי המנוח הד"ר הלל יידימן, מקורבו של בגין, ששמע זאת ממנו

רשימת דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א עם מר שלמה ש"י נקדימון
- בעת חלוקת שליחות מצוה לצדקה, יום א' ז' מנחם-אב, פ"י תהא שנת נסים -

רשימה פרטית, בלי אחריות
מר שלמה ש"י נקדימון: שלום.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (נתן לו דולר, ואמר): מסתמא הניך יודע שבגמרא (תענית יט, ב ואילך) כשמובא השם 'נקדימון' כתוב מיד לאח"י 'בן גוריון', ממילא הניך צריך לראות לכך שכל מה שיבן גוריון הי' צריך לעשות, באמת צריך לעשות - למלאות את זה.

הנ"ל: הייתי אצל הרבי ביחד עם ראש הממשלה מנחם בגין, וכן ראייתנו את הרבי לפני 26 שנים, אני עיתונאי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אבל אם היכית 26 שנים לראות אותי פעם שנית, הרי זה סימן שהיית יומאד עסקי' (ויוערי בניו)...

הנ"ל נתן לכ"ק אדמו"ר שליט"א ספר (The First Strike) שכתב אודות התקפת צה"ל בעיראק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הביט על הספר והתעניין אם זהו הספר האחרון שכתב.

הנ"ל ענה שזהו אכן הספר האחרון שכתב (לפני שנתיים).

כ"ק אדמו"ר שליט"א: שיחה בתצלחה רבה ומפלגה.

הנ"ל: תודה רבה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר, באמרו: עבור הצלחה רבה בכתיבתך.

הנ"ל: תודה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: בגמרא (שם) מסופר שינקדימון הי' זה שסיפק מים (בירושלים) כשלא הי' מים. וי"אין מים אלא תורה, ממילא הניך צריך לנצל את כתיבתך לכתוב דברי תורה.

ואני מאמין שלא צריכים 'להבריא' (יארטישמונגלען) כתבות של דברי תורה, אלא אדרבה לכתוב בגלוי עם חתימתך. ואז תמצא חוג

חדש של אנשים שיושפעו ממכם, ובינתיים יושפעו גם מהתורה.

הנ"ל: תודה רבה. ברצוני לשאול את הרבי, האם הוא שבע-רצון מהממשלה הנוכחית בישראל?

כ"ק אדמו"ר שליט"א (חייד, ואמר): הנכם רוצים לנצל זאת גם עבור פוליטיקה?

הנ"ל: כן, מדוע לא?!

כ"ק אדמו"ר שליט"א: הפוליטיקה הכי טובה היא - ש"יהפכו ימים אלו לששון ולשמחה" (זכרי' ה, יט. רמבי"ם סוף הלי תענית).

ובנוגע לשבעות רצוני (מהממשלה), הרי זה כפי שאמרתי וכתבתי כבר כמה פעמים.

שגור כבר שלשים שנה שזהו דין בתורה שפקוח נפש דוחה כמה ענינים, ולזה זקוקים לממשלה חזקה, וממשלה צרה. שכן ממשלה שיש בה הרבה אנשים אינו יוצא ידבר שלם, מכיון שעסקים כל הזמן יבדורים, לכן צריכים ממשלה צרה וממשלה חזקה.

ושיהיו חזק כמו שמיר: פירושו של שמירי בלח"ק הוא - שכשישנו אבן קשה - מניחים אותו (ייתולעת שמירי) על האבן (הקשה), והאבן נסדק (גיטין סח, א). אז שישים זאת על ילב האבן (יחזקאל לו, כו) שישנו מסביבו (אינו מתכוון חייו אליו בעצמו, אלא כוונתי על אלו שמסביבו).

וזה יפעל שיחה "י"אין מים אלא תורה" (ביק יז, א. ושי"ן) בפשטות, וזה גם יפעל על 'נקדימון שיחה' אצלו מים - תורה.

ואל תפחד שמה יעקרו שדברים אלו שייכים לראשי-שיבות וכו', ישנם דברים קשים יותר:

הנ"ל: השכן שלי הוא פרופסור אבנר שאקי, וחוא ביקש ממני למסור ד"ש להרבי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף, ואמר: נתן דולר זה לצדקה עבור פרופסור שאקי, ושיחה בשו"ט, הצלחה רבה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן דולר לבנו של הנ"ל, ואמר: אתה מסייע לחאב בעניניו? עכ"פ תתחיל לעסוק בזה מכאן ולהבא, לסייע לו בכל האפשר, לכל לראש, עי"ז שיראה רוב נחת ממך, ומכל הילדים, ובמילא תהי' לו מנוחת הנפש לעשות כמה פעמים ככה בהפצת התורה והיחודות.

התקבל בגין ל"יחידות" אצל הרבי, ויודעי דבר מתבקשים לפרסם את הידוע להם מעל גבי בימה זו. המפורסמת ביותר היא הפגישה המתוקשרת שנערכה סמוך לאחר בחירתו של בגין לראש-ממשלה, בגי' מנחם-אב תשל"ז, שבא לקבל את ברכת הרבי קודם ביקורו אצל הנשיא האמריקאי קרטור. כזכור, באותה הזדמנות זכה לכך שבמענה לשאלת העיתונאים האם בהענקת ברכתו מראה הרבי שהוא סומך עליו, הייתה התשובה: "כן, ביותר ממאה אחוזים".

זמן לא רב אח"כ החלה כידוע התקופה המצערת של הליכה בדרך שגויה וחתומה על אותו "הסכם שלום" אומלל. כדי ללמד עליו זכות יש לומר שלא רק יצרו, אלא גם שרים בכירים בממשלתו, הם שאנסוהו לכך (כפי שמתואר בספר 'ראש ממשלה במצור' שנדפס בתשמ"א, ושמעתי מהרב שלום-דובער הלוי

"שלא לפירסום" – כי באותה יחידות אמר לו הרבי, שהיות ואלו הנקראים באי-כוח התורה אינם מייצגים אותה כדבעי, מפני סיבות שונות, לכן הוא מציע לו לקבל על עצמו להיות נציג התורה ובעת הבחירות להכריז שיש לבחור רק באלו שהתנגדו למסירת השטחים, לחמו עבור גיור על-פי הלכה וכו'.

היחידות הקודמת לה זכה בגין הייתה כעשר שנים מלפנים, וידיעה עליה נמצאת באגרת שקיבל מהרבי בכ"ב שבט תשכ"א ('אגרות-קודש' כרך כ ע' קמט), לה צורף קטע מדברים שאמר בפתיחת התוועדות יו"ד שבט אותה שנה (נדפס ב'לקוטי שיחות' כרך ב ע' 521-526) בעניין חינוך תורני:

...בתור המשך שיחתנו בעת התראותנו על החשיבות הכי מיוחדת בתקופתנו שיש בפעילות בין הנוער והצעירים...

ייתכן מאוד והיו עוד הזדמנויות בהן

וולפא שהרבי ביקש ממנו להשיג עבורו את הספר הזה ולשלוח אליו).

הרבי עצמו סיכם זאת במילים קצרות לפני מר משה קצב ביו"ד שבט תשנ"ב, פחות מחודשיים קודם שמר בגין נפטר לבית עולמו (להלן מתוך "רשימה פרטית של אחד השומעים", שהוגהה על-ידי הרבי והתפרסמה ביכפר חב"ד ג' 509 ע' 5-6; 'התועדויות' כרך ב ע' 377): "אתה בטח מכיר את מר מנחם בגין שבהתחלה לא הסכים לענייני קמפ-דייויד והיה בתוקף נגד זה, אבל בסוף התחיל לעשות ויתורים, וכפי הנשמע עד היום מתחרט על זה שוויתר על חלק מארץ-ישראל".

מכיוון שלצערנו עדיין לא הסתיימה התקופה הקשה הזו, כדאי לחזור על דברים שאמר הרבי בעניין בשנת תשי"ג, כשהוא מזכיר שזה כבר שלושים שנה שהוא מביע את דעתו בנושא זה של סכנת פיקוח-נפש בהחזרת השטחים.

הדברים נאמרו במעמד חלוקת הדולרים לעיתונאי שלמה נקדימון, ממקורביו של בגין, ומעניין לראות כי הרבי בדבריו לא התייחס לכך שהלה הזכיר את השתתפותו בביקורו של ראש-הממשלה בגין,

הרבי עצמו סיכם זאת במילים קצרות לפני מר משה קצב ביו"ד שבט תשנ"ב, פחות מחודשיים קודם שמר בגין נפטר לבית עולמו: "אתה בטח מכיר את מר מנחם בגין שבהתחלה לא הסכים לענייני קמפ-דייויד והיה בתוקף נגד זה, אבל בסוף התחיל לעשות ויתורים, וכפי הנשמע עד היום מתחרט על זה שוויתר על חלק מארץ-ישראל"

(13 שנים קודם לכן, אלא רק לביקורו

הראשון, שלדברי הלה היה "לפני 26 שנים". אך ראה באלבום 'הרבי, שלושים שנות נשיאותי' כרך א ע' 38, שבשנת תשכ"ב דיווח בעיתון 'חרות' על ראיון עיתונאי שערך עם הרבי, זאת אף שתחילה אמר לו הרבי שהוא אינו נוהג להעניק ראיונות לעיתונאים).

– וראה לנכון להזכיר לו דווקא את "בן גוריון" – הלא הוא ראש-הממשלה הראשון – בתוספת הוראה שעליו, על העיתונאי נקדימון, לראות שיתוקנו הדברים שהלה היה צריך לעשות ולא עשה!

לבי אומר לי שבדברים אלו היה גם רמז לספרו המפורסם של נקדימון, 'אלטלנה' – נדפס בשנת תשל"ח – שבו מסופר על שבן-גוריון כן עשה... [התייחסות של הרבי למעשה זה נמצאת בקטע מאגרתו שהתפרסם בספר 'שמן ששון מחבריך' כרך ב ע' 88].

הדברים נרשמו על-פי סרט ההקלטה ב"רשימה פרטית, בלי אחריות", אשר הייתה למראה עיני הרבי. הרבי לא היה שבע-רצון מאופן הרישום אודות הדין של פיקוח-נפש, והעיר בכתב-יד-קודשו – כפי שניתן לראות בצילום המתפרסם כאן לראשונה – כי "ע"פ הנדפס כאילו הדין הוא בן שלשים שנה!".

מבצע בישיבות / המשך מעמוד 69

את המשפיע הרב יוסף יצחק גאנזבורג שמוסר שיעורים בנושאים שנלמדו בחוברת כדי לסייע לתמימים לקראת המבחן".

הת' שמואל פרידמן אומר כי צריך להוסיף ביוזמות הברוכות של 'מרכז חב"ד העולמי לקבל פני משיח' בצורה תכופה יותר, ואולי גם בסדרת ה"דבר מלכות" עם הפענוחים שהחלה לצאת עד כה, על מנת שאלו יילמדו בישיבות.

ביתר עולית

באת"ה של ישיבת "תומכי תמימים" בביתר עולית, לא מוותרים גם על שאר העניינים בחוברת. לפי החלטת הנהלת את"ה בישיבה, הוכן שאלון זאת בנוסף על היומנים מתקופת ה'בראשית' המובאים בחוברת.

מספר הת' לוי יצחק ניימרק: "היתה כוונה שבנוסף ללימוד המאמרים והשיחות ושאר ההנהגות טובות שמקבלים התמימים על עצמם לפני יו"ד שבט, יקבלו גם את ה"ארום פון חסידות", כאשר לעיתים רבות הדברים הללו משפיעים מאד על שאר

וגם כהכנה קרובה ליום הולדת המאה של הרבי מלך המשיח.

קטמון, ירושלים

הישיבה בקטמון, שכבר הצליחה להעמיד מתוכה תמימים רבים, גם היא הצטרפה למבצע, בניצוחו של הת' אברהם מייזנצ'יק מתלמידי הישיבה והת' שניאור עקיבא.

כבר משעה 7 בבוקר בתחילת היום מתחילים התמימים בלימוד מאמרי ההכנה ל"י שבט בתוספת לימוד המאמר באתי לגני תשי"ג-תשי"א.

מעניינת העובדה כי גם חלק מאנ"ש המתגוררים בקטמון מצטרפים מדי יום לסדר חסידות, והם מגיעים במיוחד על מנת להשתתף במבצע ההכנה לקראת יו"ד שבט.

לקראת י" שבט מתקיימות בישיבה גם התועדויות לרוב, כאשר עם הת' התועדויות הרב לוי יצחק גינזבורג, הרב זמרוני ציק ורי אבי טאוב.

ביום הבחיר יו"ד שבט צפוי להיערך בישיבה כינוס ענק לכל תושבי האזור.

הדברים. מנסיון מתברר שזה גם נכון לפחות בישיבה בביתר עולית.

העיר המושלגת והקפואה השבוע התחממה עם הלימוד בשיחות ומאמרי של הרבי במסגרת המבצע שנערך ביוזמת 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'. ההצלחה שנרשמה למבצע היתה גדולה ביותר, כאשר כל תלמידי הישיבה ללא יוצא מהכלל משתתפים במבצע החדש, כאשר סדר גאולה ומשיח מתחלק בחלקו הגדול ללימוד לקראת המבחן והחלק האחרון ללימודי ענייני משיח לפי הסדר.

ראש הישיבה הרב מרדכי מישולבין מוסיף, כי המבצע אכן הביא להתעוררות רבה, אך יחד עם זאת הישיבה הוסיפה בחינות נוספות כמו למשל על 52 פרקים בקונטרס "ומעייני", וכן פרסים נוספים לבחורים שנבחנו על המאמרים.

הרב מישולבין מוסיף ואומר כי ההחלטה היא שגם לאחר יו"ד שבט, התמימים ימשיכו ללמוד את המאמרים של המבצע עליו הוכרז, כדי להספיק ללמוד יותר בעיון את החומר,

צמודים למקורות

בשבועות האחרונים התעוררה סערה תקשורתית בניו-יורק בעקבות מספר תוכניות רדיו בהם ניסו גורמים הידועים בשנאתם לחסידות חב"ד להסית וללבות את אש ההתנגדות לאמונת החסידים שהרבי מלך המשיח חי וקיים • כדי להסיר את הבלבול שנוצר בעקבות ההסתה הפרועה, אירגנו קבוצת אברכים משכונת קראון הייטס תוכנית מיוחדת בתחנת הרדיו הפופולרית M.C.A., בהשתתפות גדולי המרצים החב"דיים בארצות הברית • משך שעה הסבירו המרצים, שלב אחרי שלב, את יסודות אמונתם של חסידי חב"ד, וגרמו לקידוש שם ליובאוויטש • לפנינו המשך התמליל מחלקה הראשון של התוכנית המרתקת

מנחה התוכנית:

הרב דוד שלום פייפ,

עורך הבטאון "משיח טיימס" שע"י צבאות ה'

משתתפים:

הרב העשיל גרינברג,

שליח כ"ק אד"ש מה"מ בויליאמסוויל, ניו-יורק

הרב שלמה מאיעסקי,

מנהל רוחני של מכון חנה, ניו-יורק

הרב שלום דובער קלמנסון,

שליח כ"ק אד"ש מה"מ בסינסנטי, אוהיו

יתורת משה' על סיום פרשת שמות, שכאשר משה רבינו נעלם למשך ששה חודשים, זה היה ניסיון גדול, ואותו דבר יהיה גם בימי משיח צדקנו, שייעלם אחר התגלותו, והיהודים אז יצטרכו עזר מיוחד כדי לעמוד בניסיון. כפי שהזכרנו קודם, האריז"ל בספרו שערי הגלולים אומר שמשיח יבוא ויעלם, תקופה מסויימת לא נראה אותו, ואז הוא יחזור ויוציא את היהודים מהגלות.

הרב קלמנסון: האדמו"ר הרה"ק רבי ישראל מרוזין, שהיה בזמנו של הצמח צדק, שאל איך אפשר לומר ש"אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת" – איך משיח יכול לבוא אם אנשים יפסיקו לחשוב אודותיו? הרי יהודים חייבים לתבוע ולחשוב עליו כל יום, כפי שאומרים "אחכה לו בכל יום שיבוא", ואיך ייתכן שיפסיקו לחשוב עליו? ומבאר האדמו"ר מרוזין על יסוד המקורות שהרב מאיעסקי הזכיר קודם, שיבוא זמן שמשיח יתחיל לפעול, ואז משיח פתאום ייעלם, ואנשים יפסיקו להאמין, ורק כאשר אנשים יסיחו דעתם מהאמונה בביאת המשיח, אז משיח יבוא.

הרב פייפ: הרב קלמנסון, הייתי רוצה להעלות כאן נושא מאוד רגיש. בשבועות קודמים, בתוכנית הזאת, נאמר שהיהודים מסרו את נפשם במשך אלפי שנים שלא לקבל את הנצרות, משום שהם מאמינים שמנהיגם המת הוא המשיח. איך זה מתאים עם מה שדיברנו קודם במשך הלילה [שיש אפשרות שמשיח יבוא אחרי מותו]?

הרב קלמנסון: ראשית, הדחייה של ישו הנוצרי, כפי שהרמב"ם קורא לו, אין לה שום קשר עם מיתתו או מה שהרגו אותו. בזמנו ידעו כולם, גם הגויים, שהיהודים דחו אותו כיוון שהוא הלך נגד התורה והמצוות. בזמנו של ישו הנוצרי אף אחד לא קישר אותו למשיח, ולא בגלל זה הרגו אותו. הוא לא עמד באף קריטריון של משיח, ואפילו בקריטריון הבסיסי ביותר, להיות מזרע מבית דוד! כך שברור, שלא העובדה שהוא מת פסלה אותו מלהיות המשיח.

הרב גרינברג: אם אתה מסתכל ברמב"ם שהרב קלמנסון הזכיר קודם, הרמב"ם מדבר אודות שני אנשים מסויימים: האחד ישו, והשני – להבדיל – בר כוכבא. בקשר לישו הוא אומר ברור, שהוא לא היה יכול להיות

הרב מאיעסקי:
שוב, אני חוזר ואומר – התורה, הורק התורה, היא הקובעת מהי האמונה היהודית. את האפשרות הזאת, שמשיח יבוא, ואחרי שהוא יתגלה יהיה הפסק, ואחר-כך הוא ישלים את התהליך – ותן לי בבקשה כמה מהם:

הרב פייפ: תודה הרב גרינברג. נעבור לרב שלמה מאיעסקי. מהדברים שאמרת קודם, היה נראה שאתה אומר שתהליך הגאולה יכול להיות בצורה כזו שמשיח יתחיל את התהליך, ייעלם, ואחר כך יחזור שוב. בשבועות הקודמים נאמר מעל גלי אתר זה, שאמונה זו מנוגדת לאמונה היהודית. האם יש לטענה זו יסוד, האם יש מקורות נגד הטענה הזאת?

הרב מאיעסקי: שוב, אני חוזר ואומר – התורה, ורק התורה, היא הקובעת מהי האמונה היהודית. את האפשרות הזאת, שמשיח יבוא, ואחרי שהוא יתגלה יהיה הפסק, ואחר-כך הוא ישלים את התהליך – אנו מוצאים בכמה מקומות בתורה, ותן לי בבקשה לציין כמה מהם:

על הפסוק "דומה דודי לצבי" (שיר השירים פרק ב' פסוק ט) נאמר במדרש: מה צבי נגלה וחוזר ונכסה ונגלה, כך גואל הראשון נגלה וחוזר ונכסה ונגלה. וממשיך המדרש ואומר שגם התגלות המשיח תהיה באופן דומה, ולאחר התגלותו הוא יתכסה לתקופה מסויימת. בנוגע לאורך אותה תקופה מביא המדרש כמה דיעות, אך הוא גם מציין שתהיה זו תקופה קשה מאוד, ואנשים רבים יפסיקו להאמין במשיח, ואחר-כך משיח יתגלה שוב.

דברים דומים ברוח זו אנו מוצאים בפירוש רש"י על הפסוק "אשרי המחכה" שנאמר בספר דניאל פרק ב' פסוק י"ב. רש"י מבהיר שלא מדובר כאן באופן כללי על האנשים שמחכים לביאת המשיח, אלא על אלה שיחכו למשיח גם לאחר שיתכסה, לאחר שנגלה בראשונה. ואלו שגם לאחר שיתכסה, ימשיכו להאמין בו – עליהם אומר הפסוק "אשרי המחכה". הדברים הללו מופיעים גם בסידור רבי יעקב עמדין, ביוצר לפרשת החודש, וכל אחד יכול לראות את המובא שם, שמשיח יתגלה, יתכסה ושוב יתגלה.

גם רבינו בחיי, בהתייחסו למשה רבינו שהתגלה אל היהודים ולאחר-מכן נעלם מהם לתקופה מסויימת, הוא כותב שאותו דבר יהיה גם עם משיח, כמו שכתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שהגאולה העתידה תהיה דומה לגאולת מצרים.

החתם סופר, שהיה מגדולי פוסקי ההלכה בדורות הקודמים, כותב בספרו

הרב גרינברג: אם מה שהוא עשה קודם העלמותו כדי להיות משיח, עדיין ממשיך וקיים – אין מניעה להאמין שהוא יכול לחזור ולהשלים ולהשלים את התפקיד של המשיח. זה מאוד הגיוני, ואפילו לא היו מקורות לאמונה הזאת, היא קשה לפרוך את התזה הזאת. העובדה שיש מקורות ברורים לאמונה הזאת, רק מחזקת את הטענות שהאפשרות הזאת נחזתה מראש, שיתכן ומשיח יעבור תהליך כזה, שהוא יבוא, התגלותו תתחיל במובן הרוחני, ואחר כך הוא יעלה, ושוב יתגלה וישלים את תפקידו.

הרב פיפ: הרב קלמנסון, האם אתה חושב שזה נכון להצביע על אדם מסוים ולומר שהוא המשיח של הדור?

הרב קלמנסון: ראשית, התשובה היא כן. זה בסדר גמור, כי אם אתה חוזר למקורות בגמרא סנהדרין, אתה תמצא שם שתלמידי ינאי אמרו שינאי שמו, ותלמידי שילה אמרו שילה שמו, וכך אנו מוצאים שתלמידי כל ישיבה האמינו שראש הישיבה שלהם הוא המשיח. גם במהלך הדורות הבאים אנו מוצאים תלמידים שהאמינו שרבים הוא המשיח.

הרב גרינברג דיבר קודם על בר כוכבא, וזה מאוד מענין: הרמב"ם הוא ספר הלכה, לא ספר היסטוריה. לשם מה הוא מביא את כל הסיפור של בר כוכבא? הרבי מסביר באחת משיחותיו, שהרמב"ם מביא את הסיפור של בר-כוכבא כדי להדגיש שהאמונה בביאת המשיח איננה פנטזיה, אלא דבר ריאלי לחלוטין, שלכן במשך הדורות, כאשר היה משהו שיכול היה להיות משיח, האמינו בו היהודים וקיוו שהוא יהיה המשיח המקווה.

מסופר על האור החיים הקדוש, שהאמין שהוא ראוי להיות משיח, ובפירושו על התורה כתב שמשיח – חיים שמו. כאשר הודפס פירושו על התורה, הקטע הזה לא מצא חן בעיני המדפיס, והוא השמיט אותו. לאחר מכן התגאה המדפיס בהשמטתו בפני אחד מגדולי ישראל. אותו גדול ראה את המעשה בחומרה רבה, והראה למדפיס שבפרשת סוטה, בפסוק "אם מאיש זה אם מאיש אחר", הוא טעה והדפיס "אם מאיש אשר". שמו של המדפיס היה אשר...

כך זה היה במשך כל הדורות. הרמב"ם

משיח, כי הוא עמד נגד התורה, וזה מה שפסל אותו. בקשר לבר כוכבא אומר הרמב"ם שהוא לא היה משיח בגלל שהוא נהרג. הרמב"ם הרי היה יכול לומר אותה סיבה בקשר לשניהם – למה ישו הנוצרי לא היה יכול להיות משיח? בגלל שהוא נהרג! אלא שלרמב"ם ברור, שכאשר משהו נפטר זה עדיין לא מוכיח שום דבר, אם הקריטריונים שהוא עמד בהם הם הקריטריונים של משיח.

הרב פיפ: הרב גרינברג, אני שמח שהעלית את הנקודה הזאת. הזכרת את בר כוכבא. הרמב"ם אומר שהוא נהרג, ולכן הוא לא היה משיח. האם זה לא מוכיח שאם בן אדם נפטר הוא לא יכול להיות משיח?

הרב גרינברג: יש כאן הרבה נקודות שאפשר להרחיב עליהם את הדיבור, אבל, אני חושב שהדבר הכי בולט כאן, הן מילותיו של הרמב"ם, שנבחרו באופן בררני במיוחד. הרמב"ם כותב שאם זה שמתאים להיות משיח "נהרג" – הרי זה סימן שהוא אינו המשיח המקווה. למה הרמב"ם לא משתמש במילה "נפטר" או "מת"? אם נלמד קצת את ההיסטוריה של בר כוכבא, נוכל להבין זאת: מנהיגותו של בר כוכבא החלה בדורות שלאחר החורבן. כאשר בר כוכבא הרים את נס המרד והצליח בכמה מערכות, חשבו גדולי אותו הדור, ובראשם רבי עקיבא, שבר כוכבא הוא המלך המשיח. כך הם חשבו עד שהוא נהרג במלחמתו עם הרומאים. אז הם הבינו שזאת הייתה טעות, והוא לא היה המשיח.

נחשוב לרגע, מה היו הקריטריונים שבזכותם נחשב בר-כוכבא למשיח. באותה תקופה, לאחר שבית המקדש נחרב והרומאים רמסו את כבודם של היהודים, העם היהודי היה זקוק נואשות למנהיג שיסיר מעליהם את העול הרומאי. לפתע הגיע אדם שפתח במרד גלוי מול הרומאים, ולמרבית הפלא הצליח במערכה אחרי מערכה. בנתונים של אותו דור, זה היה המשיח המקווה. במילים אחרות, כל האשראי שלו כמשיח נוצר ממלחמתו ברומאים, ולכן, כאשר הוא נהרג במלחמה, הוא לא סתם מת, אלא הרומאים הרגו אותו – הרי הריגתו שמטה מתחתיו את כל האשראי שלו כמשיח, והתברר למעלה מכל ספק שהוא לא המשיח המקווה, שהרי הוא נכשל בדבר העיקרי שעליו סלל את דרכו לגאולה.

העובדה שמשהו שנחשב למשיח הסתלק פיזית, או שהוא נעלם, זה עדיין לא מוכיח דבר. אם מה שהוא עשה קודם העלמותו כדי להיות משיח, עדיין ממשיך וקיים – אין מניעה להאמין שהוא יכול לחזור ולהשלים את התפקיד של המשיח. זה מאוד הגיוני, ואפילו אם לא היו מקורות לאמונה הזאת, היה קשה לפרוך את התזה הזאת. העובדה שיש מקורות ברורים לאמונה הזאת, רק מחזקת את הטענות שהאפשרות הזאת נחזתה מראש, שיתכן ומשיח יעבור תהליך כזה, שהוא יבוא, התגלותו תתחיל במובן הרוחני, ואחר כך הוא יעלה, ושוב יתגלה וישלים את תפקידו.

הרב פיפ: הרב קלמנסון, האם אתה חושב שזה נכון להצביע על אדם מסוים ולומר שהוא המשיח של הדור?

הרב קלמנסון: ראשית, התשובה היא כן. זה בסדר גמור, כי אם אתה חוזר למקורות בגמרא סנהדרין, אתה תמצא שם שתלמידי ינאי אמרו שינאי שמו, ותלמידי שילה אמרו שילה שמו, וכך אנו מוצאים שתלמידי כל ישיבה האמינו שראש הישיבה שלהם הוא המשיח. גם במהלך הדורות הבאים אנו מוצאים תלמידים שהאמינו שרבים הוא המשיח.

הרב גרינברג דיבר קודם על בר כוכבא, וזה מאוד מענין: הרמב"ם הוא ספר הלכה, לא ספר היסטוריה. לשם מה הוא מביא את כל הסיפור של בר כוכבא? הרבי מסביר באחת משיחותיו, שהרמב"ם מביא את הסיפור של בר-כוכבא כדי להדגיש שהאמונה בביאת המשיח איננה פנטזיה, אלא דבר ריאלי לחלוטין, שלכן במשך הדורות, כאשר היה משהו שיכול היה להיות משיח, האמינו בו היהודים וקיוו שהוא יהיה המשיח המקווה.

מסופר על האור החיים הקדוש, שהאמין שהוא ראוי להיות משיח, ובפירושו על התורה כתב שמשיח – חיים שמו. כאשר הודפס פירושו על התורה, הקטע הזה לא מצא חן בעיני המדפיס, והוא השמיט אותו. לאחר מכן התגאה המדפיס בהשמטתו בפני אחד מגדולי ישראל. אותו גדול ראה את המעשה בחומרה רבה, והראה למדפיס שבפרשת סוטה, בפסוק "אם מאיש זה אם מאיש אחר", הוא טעה והדפיס "אם מאיש אשר". שמו של המדפיס היה אשר...

כך זה היה במשך כל הדורות. הרמב"ם

בדורנו, אנשים חושבים בטעות שאומרים שהגאולה הגיעה. האמת היא שאנחנו מדברים על מנהיג הדור, שנבחר על-ידי הקב"ה להיות המשיח שיגאל את עם ישראל, ואנו מאמינים באמונה שלימה שבקרוב מאוד הוא ישלים את תפקידו ויצעיד את כולנו אל השלב השני – הגאולה האמיתית והשלימה.

הרב קלמנסון: כפי שהרב גרינברג הזכיר קודם, הרמב"ם מפרט את הקריטריונים הברורים של מלך המשיח – "מלך מביא דוד, הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, כפי תורה שבכתב ושבועל פה, ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה'" הרמב"ם מסיים ואומר שמי שעומד בכל הקריטריונים הללו "הרי זה בחזקת שהוא משיח". מכיוון שהרמב"ם הוא ספר הלכתי, הרי למושג "בחזקת" יש תוקף הלכתי, ובהלכה מדובר במושג עם תוקף מיוחד. בנקודה זו, הוא כבר משיח בפועל, לא בפוטרנציאל.

אם הרמב"ם היה מתכוון שהוא רק יכול להיות משיח, אך גם יכול להיות שלא – הוא היה צריך לומר ש"הרי זה משיח בספק" בהקבלה לתוארו של המשיח לאחר שבנה את בית המקדש וקיבץ נדחי ישראל – "הרי זה משיח בודאי". אבל הרמב"ם לא כתב כך, אלא דייק לכתוב "בחזקת שהוא משיח" – לשון המורה שבשלב זה הוא כבר משיח בפועל. רק שהוא 'מחוסר מעשה', זאת אומרת, הוא חייב להשלים פעולות מסוימות כדי שכולם יכירו ויקבלו אותו כמשיח.

אתה שאלת קודם מדוע דווקא הרבי צריך להיות המשיח, ומדוע לא ייתכן שמנהיגים אחרים במשך הדורות יקומו ויתגלו כמלך המשיח. אינני רוצה להמעט בערכם של גדולי הדורות הקודמים, אבל עם כל הכבוד, מי מהם עמד **בכל** הקריטריונים שקבע הרמב"ם? היו מנהיגים יהודיים רבים מזרע דוד המלך, היו מנהיגים רבים שהגו בתורה כדוד, היו מנהיגים רבים שעסקו במצוות כדוד, היו מנהיגים שלחמו מלחמות ה' ואפילו היו מנהיגים שהפעילו את השפעתם לכוף את ישראל לקיים תורה ומצוות, אבל עדיין לא קם המנהיג שיאחד את כל הנתונים הללו. היחיד שאפשר להצביע עליו ולומר שהתקיימו בו כל הקריטריונים של הרמב"ם, הוא הרבי מליובאוויטש.

בדורו האמין שהוא המשיח. תלמידי הבעל-שם-טוב האמינו שהוא המשיח. בשיחת שבת פרשת תזריע מצורע תנשי"א מביא הרבי את הגמרא שהזכרנו קודם, שתלמידים אמרו על רבם שהוא המשיח, וסיים, שגם אנחנו צריכים ללכת בעקבותיהם ולומר שנשיא הדור הוא המשיח שבדור. נשיא הדור, נאמר שם בשיחה, הרי לנו מקורות ברורים להצביע על הרבי שהוא מלך המשיח.

הרב פייפ: תודה רבה הרב קלמנסון. הרב גרינברג, אני רוצה להתקדם עם הנושא הזה צעד אחד קדימה. דיברנו על משיח, שיכול לבוא גם מאלה שאינם חיים, והרב קלמנסון אישר שכחסידי יש לנו חובה להאמין שהרבי הוא המשיח. אבל עדיין אפשר לשאול: מדוע שדוד המלך לא יהיה משיח, או אולי מנהיגים אחרים שהתפרסמו במשך הדורות כמנהיגים יוצאי דופן?

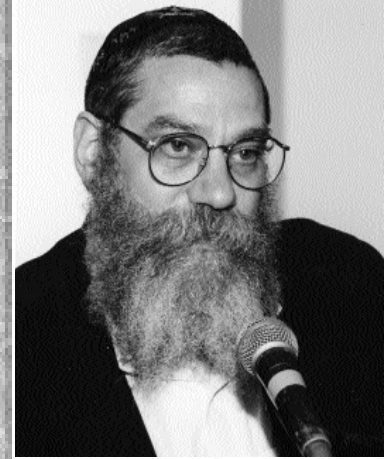
הרב גרינברג: הרבי בעצמו מבאר בלקוי"ש פרשת ויגש חלק לה, שדוד המלך לא יכול להיות משיח, כיוון שמשח צריך להיות מנהיג שהתחיל לפעול בתקופת הגלות, שהתחיל את תהליך הגאולה, ורק אחר כך הוא יכול לבוא ולהשלים את התהליך. במילים אחרות: אם משיח התחיל את התהליך בתקופת הגלות, הרי הוא המשיח של הדור ההוא, והוא זה שיסיים את התהליך.

אני חושב, שזו אחת הבעיות של אלו שמבקרים, ואני שומע את זה שוב ושוב מאלו שמשמיעים ביקורת: כיוון שאנחנו נמצאים עדיין בגלות, כיצד אפשר לומר שמנהיג מסויים הוא המשיח, והוא יחזור לגאול אותנו. הרי אם הוא המשיח – העולם היה צריך להיות כבר בגאולה השלימה?

הרבי מבאר, שהרעיון הזה מבוסס על הרמב"ם. בהלכות מלכים פוסק הרמב"ם שמשח יקום כמנהיג בזמן הגלות. בשלב ראשון הוא יפעל בגלות. הגאולה תופיע רק בשלב השני של התגלות המלך המשיח.

אנחנו נמצאים כעת בשלב הראשון. אף אחד לא אומר שהגאולה כבר הגיעה. הנה, רק לפני שבועות ספורים צמנו את צום עשרה בטבת. אם אנחנו היינו אומרים שהרבי הביא כבר את הגאולה השלימה, הרי לא היינו צמים. ואנחנו צמנו, כיוון שהגאולה עדיין לא הגיעה. אנחנו עדיין מחכים, מצפים ומתפללים שייבנה בית המקדש ומשיח יביא לנו את הנחמה של הגאולה השלימה.

הבעיה היא שכאשר אומרים שיש משיח

הרב פייפ: דיברנו על משיח, שיכול לבוא גם מאלה שאינם חיים, והרב קלמנסון אישר שכחסידי יש לנו חובה להאמין שהרבי הוא המשיח. אבל עדיין אפשר לשאול: מדוע שדוד המלך לא יהיה משיח, או אולי מנהיגים אחרים שהתפרסמו במשך הדורות כמנהיגים יוצאי דופן?

הקודם. בשיחת י"א ניסן תשמ"ה הסביר הרבי שכל פעולותיו נעשים בכוחו של הרבי הריי"צ, ולכן הוא מייחס אותן לרבי הריי"צ. לכן, כאשר הרבי אומר את המילים "הרבי מורי וחמי הוא נשיא הדור ומשיח שבדור", מובן לחסידים שהרבי מדבר על עצמו בלשון נסתרת. במילים אחרות: כשם שלכולנו ברור שנשיא הדור הנוכחי הוא הרבי הנוכחי, ולא הרבי הריי"צ – כך ברור לנו שמשיח שבדור הוא הרבי הנוכחי ולא הרבי הריי"צ. אציין רק, ששיחות אלו בהן אומר הרבי שנשיא הדור הוא המשיח שבדור, הוגהו על ידי הרבי על מנת להדפיס בעיתונות, ולפרסם כדי שכל אחד יוכל לעיין בהן.

הרב פייפ: הרב מאיעסקי, לצערי אני חייב להפסיק אותך. אנחנו מסכמים כאן את התוכנית הארוכה אודות משיח גאולה והאדמו"ר מליובאוויטש. יש לנו כאן רבנים חשובים מעל גלי האתר. זמננו אוזל וישנם נושאים רבים שהייתי רוצה לשוחח עליהם, אבל לפחות הייתי רוצה לגשת לנושא מאוד חשוב לפני שאנחנו מסיימים את השעה שלנו. הרב מאיעסקי, הרבה אנשים מודאגים מכך שהחסידים אומרים שהרבי עדיין בחיים, שהוא נמצא כאן למרות שאנחנו לא רואים אותו. האם אתה יכול בבקשה להתייחס לזה.

הרב מאיעסקי: הנושא הזה הוא לא נושא של ליובאוויטש. שוב, היסוד והמקור לגישה זו נמצא בתורה. בספר בראשית, פרשת ויחי פרק מט פסוק לג, מביא רש"י את הגמרא הקובעת ש"יעקב אבינו לא מת", ובלשון רש"י: "חי הוא לעולם". הגמרא שואלת כיצד ייתכן לומר שיעקב אבינו חי, וכי בכדי ספדו אותו ובכדי קברו אותו? ואומרת הגמרא "מקרא אני דורש", ומביאה פסוק המוכיח שיעקב אבינו חי וקיים. גם על משה רבינו נאמר "משה רבינו לא מת".

על רבינו הקדוש מספרת הגמרא שבכל ליל שבת היה מגיע לביתו, והיה עושה קידוש לבני ביתו. שואלים המפרשים כיצד יכול היה רבי להוציא את בני ביתו ידי חובת קידוש, והרי המתים פטורים מן המצוות, כמו שנאמר "במתים חופשי"? ומכאן מסיקים המפרשים שאכן רבינו הקדוש לא מת, גם בגדרי ההלכה, ולכן יכול היה להוציא את הרבים ידי חובתן.

בכלל, כאשר הרבי היה מדבר על הרבי הריי"צ, הוא היה מתייחס אליו כאל אדם חי. הרבי אמר שכל נשיא דור הוא כמו יעקב, עליו נאמר "יעקב אבינו לא מת". אגב, נשיא

הרב קלמנסון: אם אתה חוזר למקורות בגמרא סנהדרין, אתה תמצא שם שתלמידי ינאי אמרו שינאי שמו, ותלמידי שילה אמרו שילה שמו, וכך אנו מוצאים שתלמידי כל ישיבה האמינו שראש הישיבה שלהם הוא המשיח. גם במהלך הדורות הבאים אנו מוצאים תלמידים שהאמינו שרבים הם המשיח

בדברים שאמרתי קודם, אין משום המעט ערכם של גדולי הדורות הקודמים, משום שאילו הגאולה הייתה צריכה לבוא בדורם, בוודאי שאחד מהם היה ממלא את כל הקריטריונים, ובשלב מסויים הקב"ה היה מטיל עליו את התפקיד להיות מלך המשיח. אבל, היות וזמן הגאולה לא הגיע בדורות הקודמים – ממילא לא היה אף מנהיג יהודי שהתקיימו בו כל התנאים של הרמב"ם. בדורנו, לאחר שהרבי קבע שהדור השביעי ישלים את המשימה ויביא את הגאולה, החל הרבי לקיים את התנאים של הרמב"ם כדי להיות ראוי להיות המלך המשיח.

הרב פייפ: הייתי רוצה להפנות שאלה לרב מאיעסקי. מה הייתה ההתייחסות של הרבי לרבי הריי"צ? האם הוא לא אמר שהרבי הריי"צ הוא הנשיא של דורנו, זאת אומרת שהוא המשיח של דורנו?

הרב מאיעסקי: הרבי אמר פעמים רבות שכל חסיד חב"ד מאמין שהרבי בדורו היה משיח. שוב, הלילה אנחנו מדברים רק על מקורות. כל אחד יכול להסתכל בהרבה מקומות, והייתי רק רוצה להשמיע טיפ מיי"ט תשרי תשמ"ז. כל אחד יכול להסתכל בספר השיחות ולראות בעצמו את דברי הרבי. הרבי מדבר שם אודות הצמח צדק, שנקרא צמח-צדק מכיוון שזה מורה על השמות של משיח, ומנחם מענדל זה בגימטריה צמח-צדק. הרבי מתייחס שם באריכות לאמונת החסידים שהרבי הוא משיח.

במקומות רבים מבאר הרבי שנשיא הדור הוא משיח שבדור. לדוגמא, בספר השיחות תנשי"א ח"ב עמ' 497, הרבי מצטט את הגמרא בסנהדרין שהתלמידים היו מאמינים שרבים הם המשיח, ומסיים הרבי, ש"אנן, חסידים נען אבתריה", שאנחנו הולכים בעקבות אותם תלמידים ואומרים זאת בקשר לרבי שלנו. דברים דומים אומר הרבי במקומות רבים, ולדוגמא אפשר לעיין בספר השיחות תשנ"ב עמ' 95, 111, 113, 153, 373 ועוד.

בקשר לשאלתך אודות היחס של הרבי לרבי הקודם – מאז עלותו על כס הנשיאות, נהג הרבי שכאשר הוא מדבר על עצמו, הוא מייחס זאת לרבי הריי"צ. לפעמים זה היה ממש בולט, שכן הרבי היה מדבר על פעולות שהוא עצמו עשה, ובכל זאת ייחס אותן לרבי

אחד יכול לראותם.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

הרב פיפ: תודה רבה הרב מאיעסקי. כל מי שמעוניין לקיים את הוראותיו של הרבי בלימוד ענייני גאולה ומשיח, או שרוצה לקבוע שיעור בענייני גאולה ומשיח, באנגלית, באידיש או בעברית – נא להתקשר לטלפון 5000-778 (718).

בענייני גאולה ומשיח.

העובדה שיש אופוזיציה קולנית לפעולותינו לא משנה את עמדתנו. מי שרוצה לדעת מהי חב"ד ומהו הרבי מליובאוויטש, די לו בביקור אחד בבית חב"ד כדי לראות איך שמאות בתיים מוארים באור נרות השבת, מאות ילדים לומדים בישיבות, מאות מטבחים הוכשרו, במאות בתיים נקבעו מזוזות, מאות נמנעו מנישואי תערובת ומאות ניצלו מנפילה לכתות מסיונריות. כל זה תודות להנהגתו והדרכתו של הרבי.

כאשר רואים את המספרים הללו, ומכפילים את זה באלפים, מכל צידי הגלובוס – הרי כל דברי השנאה של אותה אופוזיציה קולנית נמסים מול ההישגים של הרבי, שכל

זה ראשי-תיבות "ניצוצו של יעקב אבינו". הרבי גם הקפיד מאוד שלא להתבטא על הרבי הקודם בביטויים כמו זצ"ל או נ"ע, באומרו שהרבי נמצא איתנו.

גם בקשר לרבי: אנחנו מאמינים שהרבי חי. אנחנו מאמינים שהרבי איתנו, למרות מה שקרה בג' תמוז. אנחנו חיים עם התורה, והתורה אומרת ש"יעקב אבינו לא מת".

הרב פיפ: הרב מאיעסקי, האם יש לך דברים לסיים.

הרב מאיעסקי: הייתי רק רוצה לסיים בכך, שהרבי נתן לנו מסר: "הגיע זמן גאולתכם". אנחנו צריכים לעשות כל שביכולתנו לזרז את בואו, וזאת על ידי לימוד התורה וקיום המצוות, ובפרט לימוד התורה

מלחמות ה' / המשך מעמוד 51

מכריז כי הוא רוצה להעניק מדינה פלשתינית...

לעת עתה, זו השיחה האחרונה ששמענו מהרבי בנושאי שלימות הארץ לעת עתה; שיחה שגם הוגהה והתפרסמה בעולם כולו. שיחה זו מזעזעת ומרעידה את הלבבות בעוצמתה ובדבריה נגד הלוחמים נגד ה' ותורתו. כאשר לומדים את השיחה ורואים את דבריו של הרבי כי שמיר יביא למסירת יש"ע חברון וירושלים וכו', הדברים מזעזעים את נימי הנפש. נחשוב לעצמנו, מה חשבנו לפני עשור שנים, כאשר קראנו את המילים הללו, ומה אנו חושבים כעת כאשר מתבוננים במילים אלו

בשיחה זו פתח הרבי שלב חדש במלחמותיו של המלך המשיח "ילחום מלחמת ה'". בצורה מפורשת ביותר העמיד הרבי את עצמו בקשרי המלחמה, כאשר הוא נותן וחותם את שמו הטהור והקדוש, לא רק באמירה, אלא בכתיבה – "נכתב ונחתם בטבעת המלך..."

ככל שנעמיק ונלמד את השיחה יותר ויותר, נבין טוב יותר את מלחמת ה' בנושאי שלימות הארץ. בשיחה זו נגע הרבי בכל הנקודות האפשריות ואף האיר נקודות נוספות שלא הודגשו במהלך השנים האחרונות. במידה מסוימת שיחה זו היא התמצית של כל השיחות הרבות שנאמרו בנושאי שלימות הארץ.

נבואת ה' בפי הרבי התגשמה במלואה – והידיעה והאמונה הגדולה, כי כמו שבנושאים הללו ראינו כיצד דבריו של הרבי לא חוזרים ויקם, כך בוודאי נבואה טובה – נבואת הגאולה...

ומצאת, כל אחד ואחת מאתנו". יש לציין כי גם פרסומי חב"ד באותם הזמנים (כפ"ח בעמודו הראשי, כולל שיחת השבוע בעמודו הראשון) פרסמו שהרבי יפיל את ממשלת שמיר, אם ימשיך בדיבור על אוטונומיה.

מוסיף ומספר הרב יקותיאל מנחם ראפ: "היה זה לפני כארבע שנים, לאחר הרצח של הרב שלמה רענן הי"ד בתל רומיזה שבחברון, (בעקבות מסירת חברון לידי המחבלים על ידי נתניהו) הייתי באה"ק והלכתי לנחם את המשפחה יחד עם המזכיר הרב לייבל גרונר. כשבאנו לבית, בדיוק יצאה מבית האבלים ח"כ גאולה כהן. בשיחה שהתפתחה היא הזכירה לרב גרונר יחידות שלה עם הרבי שלושים שנה קודם לכן; וכך היא סיפרה לנו: "היה זה מיד לאחר מלחמת ששת הימים. הייתי ביחידות אצל הרבי, במהלכה אמר לי הרבי שמכיוון שממשלת ישראל מבקשת למסור שטחים, הרי לא רק יש"ע בסכנה, אלא גם ירושלים נמצאת בסכנה. זה היה נשמע לי אז חלום בלהות בלתי מציאותי בעליל. אפילו התביישתי לספר על כך לחברים שלי כדי שחלילה לא יגחכו על הרבי. היום שאני נזכרת בדברים של הרבי, אני מתחילה לבכות..."

כל שלומדים ומתעמקים יותר בשיחה של הרבי למר קצב, נראים הדברים כנבואה מדהימה. כיום, במצב העכשווי נראים הדברים מובנים הרבה יותר, את פשר דבריו של הרבי למר קצב. כל יום שעובר, עוצמתם של הדברים הולכת וגוברת.

ח "כי גאולה כהן, שיזמה את הפלת ממשלת שמיר, ואף התבססה על דברי הרבי מלך המשיח כאשר הזכירה זאת לשמיר בועדת חוץ וביטחון, כתבה מאמר מיוחד בנושא הפלת הממשלה. תמצית מאמרה (שהתפרסם ב"ידיעות אחרונות" ח"י בשבט תשנ"ב) היה אודות כך שלמרות ששמיר ימני ויש לו זכויות, הרי שלאחר שהסכים לשיחות אוטונומיה, הרי בכך נגמר החזון של ארץ ישראל השלימה ועל כן ראוי להפיל את ממשלתו. את מאמרה זה שלחה לרבי יחד עם עניינים נוספים אודות מפלגת התחיה שפרשה מהממשלה. תשובתו של הרבי מה"מ כפי שהופיעה אז בכפר חב"ד, מוכיחה כי גם בתשובה לגאולה כהן צפה הרבי את הפלת ממשלתו של שמיר. וכך כותב הרבי בדברי התשובה לגאולה כהן מיום ו' אדר ראשון תשנ"ב: "כמובן קראתי בעיון כהנ"ל. ולכאורה על-פי המצב עתה באה"ק צפויות כמה שינויים באה"ק. ועל-פי [מה] שהיה עד עתה – צפויות גם הפתעות, ובהיותה על אתר בודאי מרגישה זאת".

והרבי ממשיך בתשובתו שאינה משתמעת לשני פנים: "מה שלא נשתנה במשך יותר מארבעים שנה – שאה"ק דורשת (כל הזמן הזה) – שלמות הארץ, שלמות התורה – ביחד עם הבטחת התורה בזה – יגעת

"חייב אדם לומר

בלשון רבו"

הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורנא יוסף יצחק
. . הנודע בשם "אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע".

'ספר המנהגים', יו"ד שבט, ע' 94

לקריאת המגילה (השייכת לחודש אדר
שבירכו בשבת זו) – "הקורא את המגילה
למפרע לא יצא", וידוע פירוש הבעש"ט
ש"למפרע" היינו דבר שהיה בעבר.

מכאן עולה לכאורה שעדיף להימנע
מהביטוי "הרבי הקודם" – וכבר העירו²
מכאן על הנהוג אצל רבים להשתמש בביטוי
זה.

דומה ואצל כ"ק אד"ש לא שמענו³
שישתמש בביטוי זה, אך יש להעיר כי בחלק
מרשימת כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע
שהתפרסמה בשנת תש"ט⁴ מובא סיפורו של
חסיד זקן שנקרא בשם "אבא דוד אתכסיא"

מאת: שמואל קראוס

– "עמך כולם צדיקים", דמכיון ש"נשמה
שנתת בי טהורה היא", הרי בהכרח שיהיה
באופן נצחי, כתכונת ה"נותן".

יעזור השם-יתברך שיקיים היעוד
"הקיצו ורננו שוכני עפר", שאז לא יהיה
מקום לקא-סלקא-דעתך לביטוי
"הקודם".

ויש להוסיף ולהעיר מהקשר והשייכות

"הרבי הקודם"

ברשימת דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח
שיל"ו במשך ימי ה"שבעה" אחר הרבנית נ"ע,
בשנת תשמ"ח, מופיע שבכ"ז שבט אמר לאחד
שעבר בין המנחמים והציג עצמו כ"נכדו של
האדמו"ר מסלונים הקודם"¹:

אצל בני-ישראל המושג "הקודם" אינו
תמיד לרצון.

אמרו חז"ל "צדיקים זומים לבוראם",
ולכן, כמו שהקב"ה הוא נצחי, גם צדיקים
הם נצחיים.

ולא עוד, אלא, שכן הוא אצל כל ישראל

1. הנחה, בלתי מוגה, בתרגום ללשון-הקודש, נרשמה על-פי סרט הקלטה
ונדפסה באותה שנה ביקונטרס והחי יתן אל לבו, ע' 95 [נדפס שוב בכרך ב של
התוועדות תשמ"ח, ע' 619, ושם בכותרת: "לשליחו של האדמו"ר מסלונים
שליט"א"].

2. ביקובץ הערות התי ואנשי"ש שיצא-לאור מטעם הישיבה ב"אשען פארקוויי",
גלי עט (ל"ג בעומר תשמ"ח) ע' י. ושם בגלי פ (חג השבועות) ע' יד: "הנה ברור
ומובן מלשונו של כ"ק אד"ש אשר לפעמים 'הקודם' הוא כן לרצון. על-דרך הענין
של קדימה במדרגה וכדומה, כידוע בפירוש ישראל קדמו לעולם".

3. אך בקובץ הנ"ל (גלי עט שם) נכתב: "אמנם שמעתי מאיזה אדם נאמן, שכ"ק
4. בלקוט ל מסידרת ילקוטי דיבורים, ע' 21 [כרך ג ע' 1045]. רשימה זו, "יומן
תרגומו", חזרה ונדפסה אשתקד כהוספה ליספר השיחות תשי"ו-הישי"ת, ושם בע'
413 הערה 37 מצייין העורך: "בכל הבא לקמן – ראה גם רשימת היומן של רבינו
– יא-יג ניסן תרנ"ג", אך אין הוא טורח לציין לפני הקוראים היכן הם יכולים
למצוא את רשימת היומן הזו! ובכן, מדובר ברשימה שנוסח מעובד שלה נדפס
בשנת תש"ל בחלק הראשון של 'ספר התולדות אדמו"ר מהוריי"צ' ע' 124-141,

— נולד תקיפה בערך. נפטר מרחשון תרטי"ז
— שכאשר הזכיר את אדמו"ר האמצעי אחר
הסתלקותו, כינהו: **"כ"ק אדמו"ר העברי"**.

וכן יש להעיר מהמסופר בשם המשפיע
בליובאוויטש הרה"ח ר' שמואל גרונוס
אסתרמן ע"ה⁵.

**חסיד אחד נכנס ליחידות לכ"ק
אדמו"ר הצ"צ, ובדבריו אמר לכ"ק:** דער
פריערדיגער רבי (הרבי שעבר). **ויאמר לו
כ"ק בתמהוון: והלא גם עתה הוא רבי!
וישאל החסיד: ואיך לומר? ויאמר כ"ק
אדמו"ר הצ"צ: צריך לומר כ"ק אדמו"ר
האמצעי (ומזה הוא השם כ"ק אדמו"ר
האמצעי).**⁶

ועוד נציין, כי הכינוי "דער פריערדיגער
רבי" — אודות כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע
— מופיע פעמיים בכתבה עתונאית שעברה
את הגהתו של כ"ק אד"ש (ראה צילום)⁷.

"הרבי נשמתו-עדן"

אצל חסידים מקובל היה להזכיר את
האדמו"ר שהסתלק בכינוי "דער רבי נשמתו-
עדן". כך נראה מכמה-וכמה רישומים
שבנדפס ובכתבי-יד. כך, לדוגמא, מוזכר כ"ק
אדמו"ר מהורש"ב בחיבור "אשכבתא דרבי"
שנכתב סמוך להסתלקותו⁸ על-ידי הרה"ח ר'
משה דובער רבין ע"ה — חיבור שהיה אז

למראה עיני כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע
והביע שביעות רצון ממנו.
אמנם בשיחת שמחת-תורה תרצ"א
נרשם⁹:

**בעת שהזכיר את המילה "האבא",
אמר: אינני אומר על האבא "נשמתו עדן",
ראשית, משום שאינני כותב כתובות,
ושנית, לגבי האבא לא הסתלק וכו'.**

אך דברים אלו לא נאמרו כהוראה
לרבים, כפי שנלמד מחזרתם בפי כ"ק אד"ש
בשנת האבלות אחר חותנו — כשהסביר מדוע
הוא מזכירו מבלי להוסיף את הנהוג להוסיף
אחר שם צדיק שהסתלק — וכשנרשמה
שיחתו היא גם הוגהה¹⁰:

אד"ש ליפלא הרמוין בראשית ע"י 305, המתייחס לפעמים בהם ר' הלל כתב
"אדמו"ר נבג"ם שכוונתו — בפלא הרמוין, ובכלל בכתבי הרי"ה — על האדמו"ר
האמצעי. ב. בימארי אדמו"ר האמצעי — קונטרסים (תנשי"א) ע"י לב צויין כי
הכותרת "אדמו"ר האמצעי" — מופיעה — בראש העתקה ממאמר חסידות
שיוחס לו — באחד מתכריכי הכתי"י, כאשר העתקתו של המאמר הקודם באותו
תכריך מסתיימת בהודעה: "ישלם בעור הא-ל יום אי מטות תרכ"ד" (לא ברור
עד כמה ניתן לסמוך על רישומי המעתיק, שכן מצורת הכתיבה באותו תכריך
נראה שהוא לא היה דייקן. אמנם בתחילת הכרך כתב בנו: "זה הספר כתב יד
מאבי ז"ל אליהו ב"ר דוד זלמן הורוץ הלוי אשר כתב בעת הי' תלמוד!]
בהישובה!]) מהרב הצדיק הרי מענדלע מליבאוויטש", היינו, בחיי הצ"צ, וכך
משמע גם מהתאריך הנ"ל (הנמצא בדף קפז), אבל קודם לזה (בדף צב) נמצאת,
בראש מאמר של הצ"צ, הכותרת: "ממה ששמעתי מפי אדמו"ר נ"ע" — ומצורת
הכתיבה נראה שכתבה ביחד עם המאמר, ולא שנוספה מאוחר יותר].

7. הכתבה מתארת את התועודות י"ב-י"ג תמוז תש"ז, וכתבה ע"י ר' גרשון
בער יעקבסון עבור היטאג מארגון זשורנאל. צילומה פורסם בתשי"ס ביתשורה

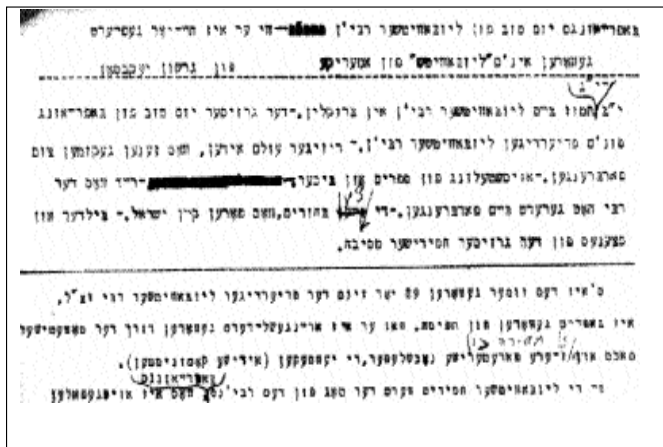
והנוסח המקורי התפרסם בשנת תשל"ז בחלק השלישי של ישמועות וסיפורים ע'
187-202 [מהדורת תשי"ע ע' 85-101] (ההמשך ששם — ע' 202-207 [101-106]
— הוא, לפי קביעות התאריכים, מחלק נוסף של "יומן תרנ"ו"). בנידון רשימות
אלו יש להעיר: א. למרות ואותו נושא מופיע בשתי הרשימות (המתייחסות
לשנים אחרות, תרנ"ג ותרנ"ו, ובכל אחת מהן קביעות התאריכים מתאימה רק
לה), אין במאחרת ציון לראשונה (בדוגמת ההפניות שבה בהערות 11, 13. ב.
בייומן תרנ"ג" מופיע ציון ל"יומן תרנ"ה" (יסה"ת ע' 138; "שמו"ס ע' 199 [98])
ג. יש בו גם ציון (רק ב"שמו"ס ע' 195) ל"יומן ט"ז", ולא ברורה הכוונה. ד.
כשצוין בו, בכתב-יד קודש, סימן להחלפת סידרם של שני קטעים, לא הבין זאת
המעתיק: הוא העתיק את הסימנים מבלי להבין את משמעותם (וציין: "כן כתוב
בכ"ק") ואת הסדר לא החליף (כך ב"שמו"ס ע' 189 [87-88]). ביסה"ת לא
הועתקו הסימנים, אך גם הקטעים, בע' 126-127, לא הוחלפו. ה. מבלי להעיר
הועתק (יסה"ת ע' 140; "שמו"ס ע' 201 [100]) שבנו של ר' אבא דוד נקרא —
בחי אביו — בשם "ישראל דוד" (וב"יומן תרנ"ו" — "לקו"ד ע' 22 [1046] —
"ישראל").

* ומה עניינה של רשימת "יומן תרנ"ז" לשיחות תש"ר-תש"י? אלא שלקוט הנ"ל יצא בשעתו
לקראת ל"ג בעומר, ואז פקד כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע להוסיף בו - מלבד שיחת ל"ג בעומר
תשי"ז - גם את הרשימה הנ"ל, המספרת על זמנות ל"ג בעומר. עורך הספר הנוכחי כנראה לא
הבין את ההקשר והחליט שגם בהדפסה חוזרת של השיחה מתשי"ח (שאינה עוסקת בחגיגות ל"ג
בעומר) יש לצרף אליה את הרשימה...

ואם בהדפסת רשימות עסקנו, לא ברור לי מדוע הושמטה מיספר השיחות הנ"ל הרשימה
הארוכה שנדפסה בקונטרס נס - ספר המאמרים תשי"ח ע' 251-262 - תחת הכותרת: "שיחה.
י"ב תמוז תשי"ח".

5. בספרו של הרה"ח ר' יהודה ש"י חיטריק, 'רשימות דברים כרך א (ברוקלין
תשמי"א) ע' קלא.

6. נראית כוונתו, שלמרות שהסברא נותנת שנקרא בכינוי זה רק בדור הרביעי
(היינו, אחר הסתלקות הצמח-צדק, כדי להבדיל ביניהם), הרי שבאמת נקרא כן
כבר בדור השלישי. וכדאי לערוך חיפוש ובדיקה, בחומר הנדפס ובה שכתב-יד,
מת הפעם הראשונה בה נמצא את הביטוי "אדמו"ר האמצעי" (וכן: "אדמו"ר
הזקן", "רבנו הגדול"). הוא לא מופיע בספרו של הרה"ח ר' יעקב מקידאן,
'סיפורים נוראים' שנכתב אחר הסתלקות אדמו"ר הצמח-צדק (אך מופיע בו
"אדמו"ר הזקן". חיבור זה נכתב כנראה קודם הדפסת 'שו"ת צמח צדק' בשנת
תרל"א, שכן המחבר מונה בו את כתבי הצ"צ — "עוד נמצא בכתבים הקדושים
אלפים בוגין [=גליונות, קונטרסים] שאלות ותשובות" — ואינו מזכיר את
הדפסתם. ה'סיפורים נוראים' נדפס — אחר פטירת המחבר — בשנת 1875
[=תרל"ה-ו], ובאותה שנה מופיע הכינוי "אדמו"ר האמצעי" במאמר נדפס מפרי
עטו של חסיד שהתפקד, אלא שהוא מונה כבנו השני של אדה"ז). ומכתבי-היד
יש לציין: א. בתכריך כת"י שבו העתקה ממאמר של הרה"ח ר' הלל מפאריטש
— נסתלק בחיי הצ"צ, י"א אב תרכ"ד — נמצא (יפלא הרמוין) לספר ויקרא, ע'
שב: "יגם כידוע הענין בשם אדמו"ר האמצעי נבג"ם". אלא שיתכן כי המילה
"האמצעי" נוספה ע"י המעתיק, וכך נראה יותר, ראה "הערות וצינונים" מכ"ק

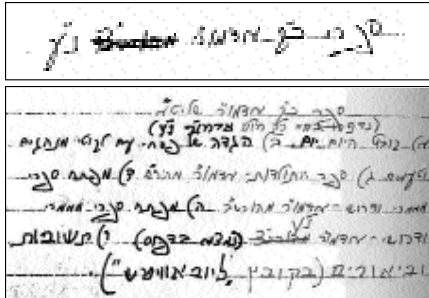

לשמחת נישואין במשפחתו.

8. בחודש אלול תר"פ. ולהעיר שרק בשער הקונטרס, כפי שרשם בשעתו, נכתב
"הכ"מ [=הריני כפרת משכבו]", אך בפנים הקונטרס נרשם רק "רבנו נייע",
"רנ"ע" — ללא "הכ"מ".

9. להלן בתרגום מאידיש, מהנדפס באותה שנה בקונטרס יא [משם צולם
בתשי"ח בילקוטי דבורים כרך ד ע' 1418-1419].

10. שיחת שבת פרשת שלח, מברכים החודש תמוז, הישי"ת" — להלן בציטוט
מישיחות קודשי מהדורת תשי"ע ע' 90 [והנרשם שם בע' 88 בהערה: "שיחה זו
נדפסה בספר השיחות קיץ הישי"ת (קה"ת, תשי"א) — חוברת א' ע' 29 ואילך",

זור שביעי. רבינו שלום זובער בן רבינו שמואל – (אדמו"ר מהרש"ב)...

זור שמיני. רבינו יוסף יצחק בן רבינו שלום זובער – (אדמו"ר נ"ע)...

זור תשיעי. רבינו מנחם מענדל בהרב ר' לוי יצחק (זור ששי – בן אחר בן – לאדמו"ר הצמח צדק וחתנו של כ"ק אדמו"ר נ"ע) – כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש...

וכך שם גם ברשימת "ספרי נשיאי חב"ד" (ע' 9-10):

ספרי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע:...

ספרי כ"ק אדמו"ר נ"ע:....

ספרי כ"ק אדמו"ר שליט"א: (נדפסו בחיי כ"ק מו"ח אדמו"ר נ"ע) . . . מפתח ספרי מאמרי ודרושי – אדמו"ר נ"ע...

בשנת תשנ"ג התפרסם גם – בחוברת ד של קונטרס 'צדיק למלך' ע' 168-169 – צילום מרשימת הספרים הזו¹⁴, בכתב-ידו של המזכיר הרב גרוני שיי שעליו הגהות בכתב-יד-קודש אד"ש, ובצילום אנו רואים:

1) ברישום "ספרי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע¹⁵ – העביר כ"ק אד"ש קולמוס למחיקת¹⁶ "מהוריי"צ".

2) ברשימת ספריו שלו הוסיף שהכוונה לאלו אשר (נדפסו בחיי כ"ק מו"ח אדמו"ר נ"ע).

3) ברישום מפתח מאמרי חותנו¹⁷ רשם המזכיר שהכוונה ל"אדמו"ר מהוריי"צ", וכ"ק אד"ש העביר קולמוס על המילה האחרונה והוסיף בכת"ק: נ"ע.

...וגם אינו אומר נ"ע, ואמר הטעם ע"ז, שכ"ק אדמו"ר הכ"מ אמר בשמח"ת רצ"א אשר על כ"ק אביו אדמו"ר נ"ע, כשמזכירו אינו אומר נ"ע, וויילע איך בין ניט קיין אדרעסן שרייבער [=משום שאינני כותב כתובות].

– וכן היה רגיל בפי כ"ק אד"ש להזכיר את אדמו"ר מהורש"ב בתואר זה ("דער רבי נ"ע"), ומוכן שהדברים שנאמרו בשמח-תורה תרצ"א לא היו בגדר הוראה לרבים.

אחר שנת האבלות התברר שגם דברי כ"ק אד"ש אודות חותנו לא היו בגדר הוראה לרבים:

ברשימה המוגהת¹¹ מהדברים הראשונים שאמר כ"ק אד"ש אחר ההסתלקות, נמצא המשפט הבא:

בשובע הראשון להסתלקות כ"ק אדמו"ר נ"ע . . . אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:...

ובהמשך – בתוך דברי כ"ק אד"ש – נרשם שהזכיר את חותנו כך: "דער רבי", ואת אביו אדמו"ר מהורש"ב: "דער רבי נ"ע", או, בדרך כלל בתחילת עניין, בתוספת ציון ממוקד שבא בסוגריים¹²: "דער רבי (מהורש"ב) נ"ע".

בשנת תשי"א נדפסה בהוצאת קה"ת חוברת בשם 'חב"ד ליובאוויטש (עסקנות ציבורית)', ובשנת תשנ"ג, עם הדפסת אלבום 'ימי בראשית', התפרסם שחוברת זו הוגהה ע"י כ"ק אד"ש¹³. בהקדמת החוברת נדפס סדר "שלשלת נשיאי החסידות הכללית ונשיאי חסידי חב"ד", ושם (ע' 6):

בסוף החוברת הזו נדפסה – כרגיל בהוצאות קה"ת – רשימה של ספרי קה"ת עם מחיריהם, וגם כאן, וכך נרשם מעתה גם בסוף שאר הקונטרסים שבהוצאת קה"ת, נרשמו ספרי כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע תחת הכותרת: "מכ"ק אדמו"ר נ"ע", מבלי לפרש בסוגריים במי מדובר, שכן הדבר מובן מן המיקום, אחר הספרים "מכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע" ולפני הספרים "מכ"ק אדמו"ר שליט"א".

בשנת תשי"ג, כאשר החיבור 'אשכבתא דרבי הובא לדפוס, נדפסה בראשו (ע' 11) ההודעה הבאה:

וזאת למודעי, כי בכל מקום שנזכר בכרך הזה . . . רבנו שתם או בר"ת רנ"ע (רבנו נ"ע) הן גוף הקונטרס והן בהערות, הכוונה על רבנו אדמו"ר הרש"ב נ"ע . . . ובהערות וההגהות שנתוספו כעת אחרי הסתלקותו [של "אדמו"ר הריי"צ נ"ע"] נזכר בשם אדמו"ר נ"ע או בר"ת אדמו"ר (אדמו"ר נ"ע).

– אבל ההבדל בניסוח המופיע כאן¹⁸:

יצא לאור, ולא ידעו שהכוונה ליספר התולדות הנדפס בשנת תשי"ז, ששם בע' 64 "הוספה ב. משיחותיו...".

15. ברשימה זו נרשם "ני"ע" אחר שמות ששת האדמו"רים הראשונים, אך בצילום נראה שעל חלק היה סימן מחיקה (? אבל בנדפס מופיע).

16. כאשר סיפרתי זאת לאחד מרושמי השיחות בשנים הראשונות, סיפר לי שכאשר הוא כתב לראשונה את הנוסח "כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע", הרי שכ"ק אד"ש בהגהתו הקיף את המילה "מהוריי"צ" בסוגריים.

17. ונרשם שאז "נמצא בדפוס", והושלם בתשכ"ח – בהקדמת מערכת "אוצר החסידים": "ההדפסה של מפתח זה הותחלה לפני זמן רב, אבל מפני כמה סיבות נתעכבה ההוצאה לאור עד עתה...". – ועל הכריכה ובפנים: 'מפתח ספרי מאמרי ודרושי אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע'.

כדאי להעיר כי בתחילת הרשימה שנדפסה בחב"ד ליובאוויטש הוסיף כ"ק אד"ש הערה: "ברשימה זו נכנסו רק הספרים שנדפסו ולא אלו שבכת"י, ומלבד הנ"ל יש בה עוד ספרים שלצידם נרשם 'נמצא בדפוס'. אמנם בהדפסת החוברת נוסף גם – הן ברשימה שבע' 10 והן בעמוד האחרון – "מראה מקומות, ציונים והערות לספר התניא (מוכן לדפוס)" [בדרך כלל מציינים בזה לרשימת כ"ק אד"ש משנת תשי"ד ב"פתח דבר" למפתחות התניא: "בהוצאת התניא השלימה שמכניסם לדפוס", ולפנינו איזכור קדום בדפוס].

18. בהקדמת הספר (ע' 8) כותב המחבר: "אחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר עוררני כ"ק אדמו"ר הרמ"מ שליט"א פעמים אחדות שכדאי וראוי הי' להדפיס את הקונטרס למען זכות בו את נפשות אנ"ש והתמימים המשתוקקים לדעת

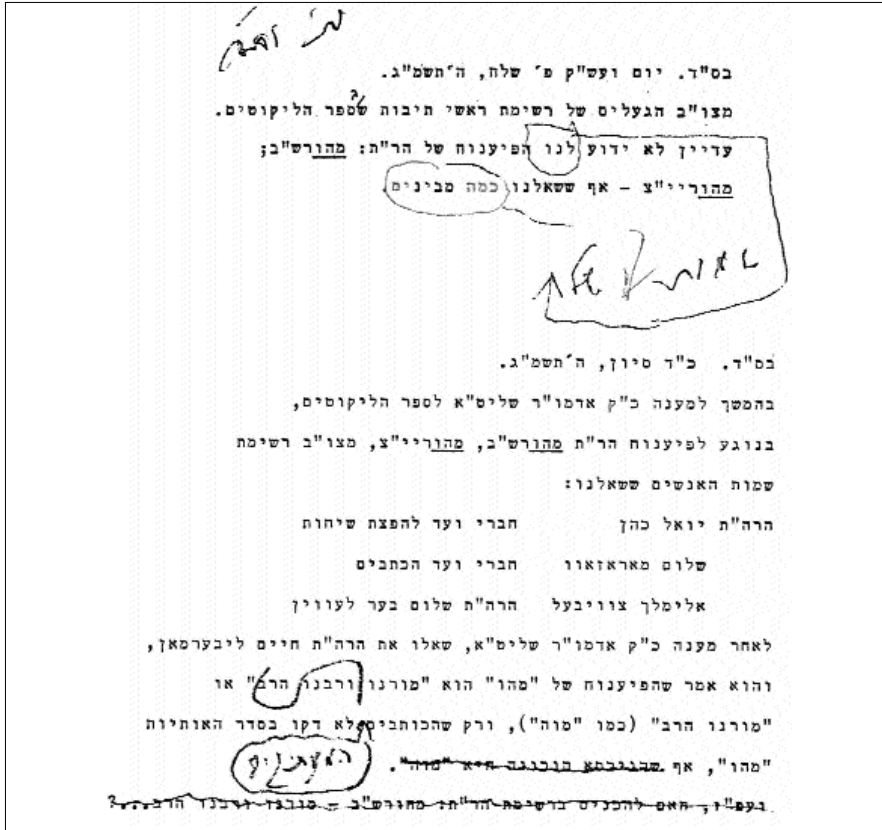
אינו, כי חוברת א מספר השיחות הנ"ל היא בת 20 ע' בלבד והשיחה האחרונה שבה היא משבת פרשת שמיני].

11. השיחה נדפסה באלול תשי"א בחוברת א של יספר השיחות - קי"ץ הישי"ת ע' 3. ושוב, בהגהה נוספת, ב'לקוטי שיחות' כרך ב ע' 504. צילום ההגהה הראשונה ניתן באלבום 'ימי בראשית' ע' 86.

12. בדומה לזה נמצא ריבוי פעמים באגרותיו ובשיחותיו, וצריך בדיקה וחיפוש ממת' החל הרישום באופן כזה, שכן בהוצאות הראשונות של ספרי קה"ת רשם בדרך כלל – בהקדמות ובהערות – ללא סוגריים: "כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע" (ובכריכת 'המפתח' שנדפס בתשי"ט, רק: "מפתח ספרי מאמרי ודרושי אדמו"ר מהורש"ב"). אבל יש גם – במקרים בהם מובן מתוכן העניין במי מדובר – שרשם עליו רק "אדמו"ר נ"ע" ללא התוספת בסוגריים, וכגון במאמר הראשון, 'באתי לגני', שמוכן מהמקום בו הוזכר בסדר האדמו"רים, או גם בציון שנת המאמרים, במי מדובר. וראה גם 'אגרות-קודש' כרך כב ע' שעה-3: "ישלע פי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובלשון אביו כ"ק אדמו"ר, . . . של אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע".

13. שם בע' 278 צילום מהגהותיו על שער החוברת.

14. שם בע' 166 כותבים העורכים "שהוכנה לא' הספרים שיצאו לאור בשילהי שנת תשי"א" ורשימה כזו נדפסה בסוף כל ספר או חוברת של קה"ת, בתוספת מחיר הספר. הנכון כאמור שכאן מדובר ברשימה שונה, לא רק של ספרי קה"ת, ואילו בסוף החוברת דנן אכן נדפסה רשימה של ספרי קה"ת עם מחיריהם (וגם שם מוזכר מהוריי"צ: אדמו"ר נ"ע). ביצדי"ק למלך' שם כתבו גם על הוספת אד"ש בנידון שיחות אדמו"ר מהוריי"ש שנמצאות "בס' התולדות ח"ב": "יע"ע לא

בין "רבנו נייע" [=מהורש"ב] ל"אדמו"ר נייע" [=מהוריי"צ], לא נמצא בספרים נוספים¹⁹.

רשימת שלשלת הנשיאים חזרה ונדפסה בשנת תשי"ג בראש חוברת נוספת שיצאה בהוצאת קה"ת, ידער ליובאוויטשער רבי. . . (א קורצע ביאגראפיא), וגם כאן, בעי 5, הרישום הוא כמו בחוברת 'חב"ד ליובאוויטש': "אדמו"ר מהרש"ב", ובנו "אדמו"ר נייע". אמנם בתשי"ז, בהדפסת הרישימה בראש הכרך השני של 'ספר הניגונים', עי ת, הרישום הוא: "אדמו"ר מהורש"ב" ו"אדמו"ר מהוריי"צ" (ובדומה לזה ברשימה שבראש סידרת 'ספר התולדות').

ואילו ב'ספר המנהגים' – נדפס בשנת תשכ"ו, והוא מוגה ע"י כ"ק אד"ש²⁰ – נכתב (בעי 89, 94):

...הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורבנא שלום זובער . . . נודע בשם "אדמו"ר (מהורש"ב) נייע".

...הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורבנא יוסף יצחק . . . הנודע בשם "אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע".

בעוד והרישום הראשון "נודע" בעיקר מרישומי כ"ק אד"ש, הרי שהאחרון "נודע" בעיקר ברישומי החסידים¹⁶, שכן בכתבי אד"ש רגיל הנוסח "כ"ק מוי"ח אדמו"ר" בלבד. ראוי לציון הוא אופן רישומו של כ"ק אד"ש בשנת תשל"ח, רישום שיועד להתפרסם שלא בשמו בקובץ תורני²¹ – ובקשר לנוסח הברכה בהדלקת נרות שבת קודש, כפי שרשם בסידור יתורה אורי שנדפס בברוקלין תשי"א:

היינו בימי נשיאות ובמחיצתו של כ"ק מו"ח שלו אדמו"ר (מהוריי"צ) נייע.

ומן האיזכורים בעל-פה, ידוע שהתבטא

שווער [=ר' חיים עוזר (גרודזנסקי)]. . . עבד שכם בשכם עם הרבי נייע, אחר-כך עם החותן – עם בנו של הרבי. . . ר' חיים עוזר ביחד עם אביו של החותן, ואחר-כך עם החותן].

בנוסח "דער רבי", "דער רבי דער שווער" (בהקדמת או בתוספת: "נשיא דורנו"), ומעניין הוא הציון דלהלן, הנרשם על-פי סליל ההקלטה מעת חלוקת הדולרים, יי סיון תשי"ג:

ר' חיים עוזר . . . האָט געאַרבעט שכם בשכם מיטן רבי'ן נייע, דערנאָך מיטן שווער – מיט רבי'נס זון . . . ר' חיים עוזר צוזאַמען מיטן שווער'ס פאָטער און דערנאָך מיטן

מה"ו

עניין נוסף שיש רבים שאינם רגילים בו, קשור לאחד האופנים בכתבת הראשי-

בוה. [תלוי בשתי הגירסות בכתהארז"ל. הובאו באחרונים לאוי"ח סכ"ח]. ומפורש בספר הנ"ל (עי 41, 58) שכן נהג אדמו"ר מהורש"ב.

(* בקיץ תרצ"ז. ולהעיר מההקדמה לספר (עי 87): "בשנת תרצ"ה פנה אל" הקדוש הרב יחזקאל פייגין הי"ד - עורך למדור החסידות אשר לקובץ "התמים" אשר יצא אז בווארשא - ובקשני עפ"י הצעת כ"ק אדמו"ר שאמציא לו את הקונטרס למען הדפיסו כולו או מקצתו בקובץ הנ"ל, אבל לא איסתיעא מילתא, כי בהיות הקונטרס בידי כ"ק אדמו"ר איזה ימים, הרגישו כי הרבה בבכיות באותם הימים, וזה גרם לחלישות משוונה לגופו החלוש והשבור מכבר, וע"כ משכו ידם מהדפיס את הקונטרס, בכדי שלא יהיו הדברים למראה עיני אדמו"ר תמיד, ומאז נשאר הקונטרס שוב חתום באמתחותיו". ופלא שלא נשארה בווארשא העתקה שיוכל כ"ק אד"ש להשיגה (יודוע שהוא אשר שימש כעורכו של 'התמים', ראה: 'בסאן חב"ד' גל' 33 ע' 56. 'בית משיח' גל' 319 ע' 20).

19. הרה"י ר' רפאל נחמן הכהן ע"ה כותב בשנת תשכ"ד בסיום ההקדמה לספרו 'שמעונות וסיפורים': "כל מקום שנזכר אדמו"ר, הכוונה על אדמו"ר ר' שלום זובער נייע זי"ע. כל מקום שנזכר אדמו"ר זי"ע, הכוונה על אדמו"ר ר' יוסף יצחק נייע זי"ע".

20. וראה 'בית משיח' גל' 261 ע' 149 שעל-פי הוראתו נדפס הספר כשבעור המסגרת המיוחדת לספריו.

21. הועתק בתש"ה בעי צו מהספר 'עבודת הקודש' של הררש"ב שיי לויין –

מאשכבתא דרבי, רבנו נייע", ובהמשך (עי 9), בדברו על ההוספות שהוסיף בעת מסירת הספר לדפוס: "לא עלה בידי להציע כל הדברים לפני כ"ק אדמו"ר הרמ"מ שליט"א (מלבד איזה עניינים שהצעתי לפניו וקבלתי הסכמתו)" – ולא ידוע אם גם ההבדל הנ"ל בניסוח היה בהסכמה.

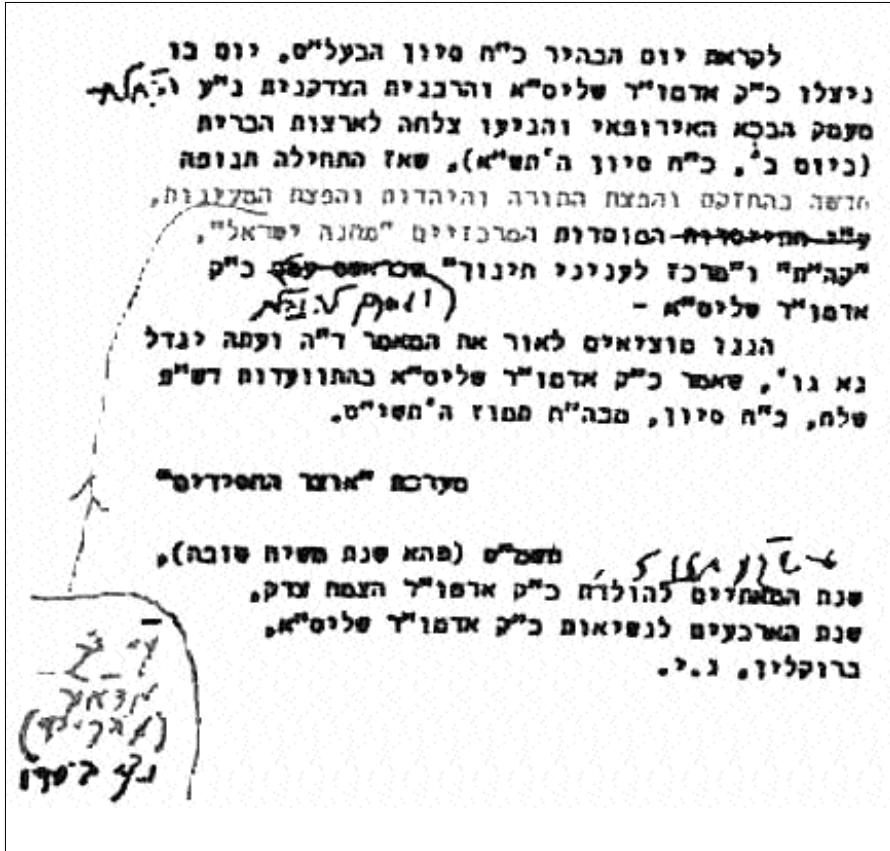
בנידון יחס כ"ק אד"ש לספר זה, יש לציין לאגרתו משנת צ"ח (יאגרות-קודש' כרך א עי טז) אל הר"י דיקובסאהן: "הבטיח לי בוינא*, להשתדל בבואו ביתו שלום בהשגת הרישומות – או העתקה מהם – "אשכבתא דרבי"י". מדברי ההקדמה דלעיל מסתבר שכ"ק אד"ש ראה את הקונטרס (או העתקתו) קודם ההדפסה, ומסופר שעד שנת תשל"ה היה הספר הנדפס בחדרו (וראה 'בית משיח' גל' 304 עי 61), ולהעיר מאגרת משנת תש"ז (כרך יב עי תלג) בנידון התיק שעל התפילין של יד: "בתפילין של כ"ק מו"ח אדמו"ר חלק זה (שכנגד היו"ד) בשלימות הוא, שמוה מובן שלא הי שם התיק במשך זמן התפלה. ובדאי שגם כ"ק אדמו"ר (אביו) נהג כן" – ומפורשת הנהגתם בספר הנ"ל (עי 34, 38): "ולא הי נוהג לשום תיק הבית על השיי אחרי הנחת השיי על כל זמן התפלה כמו שנוהגים הרבה"; "אבל רניע – וכן בנו אדמו"ר – לא הי נוהג כן". וכן להעיר מאגרת משנת תשכ"ג (בית משיח' גל' 303 עי 45): "מוזכר במכתבו דמנהגנו להסיר קודם חליצת השיי גם כמה כריכות **מהזרוע** (לא רק מהאצבע. ודלא כבהנחתן) ובדאי ראה או שמע כן כו', ות"ח אם יודיעני בפרטיות, כי לא שמעתי

התיבות של שמות האדמו"רים. בכתבי כ"ק אד"ש מצאנו: מהר"ש, מהר"ש, מהרש"ב, מהרש"ב, מהורש"ב. מהרי"ץ, מהרי"ץ, מהרי"ץ, מהרי"ץ.

בעוד ופיענוח הראשונים (מה... מוה...) הוא פשוט: מורנו-הרב... – הרי שמשמעות ראשי-התיבות מהו... אינה רגילה, והדברים התפרסמו בשנת תשד"מ ב"מפתחות" ליספר הליקוטי' (ומאו בלוח המעודכן שבסוף מהדורת היתניא'): מורנו הרב ורבו.

אז התפרסם²² שפיענוח זה הוא של כ"ק אד"ש, שכתבו בשנת תשמ"ג במענה לשאלת מערכת יספר הליקוטי', שהודיעה ש"כמה מבינים" לא ידעו לפענח ר"ת אלו, וכ"ק אד"ש התעניין לדעת את שמות ה"מבינים"... המערכת עשתה כן, והוסיפה ששאלו גם את הרב חיים ליברמן, אשר ענה שמדובר בטעות. אד"ש לא הסכים לזאת והואיל לפענח את הר"ת באופן הני"ל²³.

אמנם עדיין יש מקום לדון במשמעות הכתיבה באופן זה²⁴ ומדוע לא תמיד נכתב כן, אבל מאחר והמדובר באופן בו השתמש אד"ש פעמים רבות²⁵ ואף טרח להסביר פיענוחו, אפשר להבין את החביבות המיוחדת להשתמש דווקא בו – והרי "חייב אדם לומר בלשון רבו"²⁶.

שלנו, שעה שאת הר"ת מו"ה ניתן לפרש גם כ"מורנו הרב" סתם. ועדיין צריך ביאור בזה שעל אדמו"ר מהר"ש לא נמצא כן (ראה גם 'הערות וביאורים' גיליון רח ע' כז-ח), ובאיגרות אד"ש מצאנו מהו' גם על חסידים.
 25. מהרה"ת חנא שי' פרמן שמעתי שראה פעם כתי"ק של אד"ש שהגיה מ- מוה ל- מהו. אם מישהו מהקוראים יוכל להמציא לנו צילום מהגהה כזו, תבוא עליו ברכה.
 26. ברכות מז, א (ושם נסמן) – ומקורו במשנה במסכת עדיות, פרק א משנה ג.

שהדברים נרשמו עבור מאמרו הנדפס בירחון 'אור תורה'.
 22. ראה קובץ 'הערות וביאורים' גיליון רי ע' כט (ולזה הכוונה שם בגיליון תשס"ו ע' 71). צילום בבית משיח' גיליון 18 ע' 30.
 23. ר"ת אלו נפוצים מאוד בספרים ישנים ובכתובות שעל-גבי מצבות, ואף אם הפיענוח הני"ל חסר מהספר המצויין 'אוצר ראשי תיבות' של שמואל אשכנזי ודב ירדן (ירושלים תשכ"ה). נדפס מאז בלמעלה מעשרים מהדורות), כמו גם בספרי ר"ת אחרים, הרי שמצאתיו בסוף ספרו של אביגדור אונא, 'פנקס התקנות והרשומים של החברה קדישא דג"ח וורמיישא', ירושלים תשי"מ, ע' 202.
 24. אולי אפשר היה לומר שבכך מדגישים יחס כבוד אל "מורנו ורבינו", הרבי

להדפיס את ספר התניא...

ידוע בקשת והוראת כ"ק אדמו"ר מה"מ להדפיס את ספר התניא קדישא בכל מקום ומקום שבו דרים יהודים, היות וחסרים ס"ה כמה מאות מהדורות של התניא כדי להגיע לסכום של מספר השנה ה'תשס"ב (5762) הננו בזה לעורר את אנ"ש והשלוחים להגיש לרבי מתנה לכבוד שנת המאה. לכן פונים אנו לכל מי שיש בידו להדפיס את ספר התניא במקום בו עוד לא הודפס נא ליצור קשר עם חברי 'ועד להפצת שיחות', ובוודאי יגרמו נחת רוח רב למלכנו משיחנו שזה ירזז עוד יותר את ... קאתי מר דא מלכא משיחא.

המעוררים

ב"ה, ג' שבט, ה' תהא שנת סגולות בכל, שנת הקהל, שנת המאה להולדת כ"ק אד"ש מה"מ

קול קורא

בהמשך לאסיפת חברי הנהלות הישיבות במוצאי שמחת תורה השתא בחצרות קודשינו, בהשתתפות חברי הנהלות ישיבות תות"ל מכל רחבי העולם, בה דובר (בין היתר) על ענין לימוד עניני משיח וגאולה כהוראת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח נשיא דורנו משיחת ש"פ תזו"מ תנש"א אשר "ההוספה בלימוד התורה בעניני משיח והגאולה, היא ה"דרך ישרה" לפעול התגלות וביאת המשיח והגאולה בפועל ממש" – שיש צורך והכרח שהלימוד בין כותלי הישיבות יהיה באופן של לימוד מסודר ובקביעות וכו', מתאים לחשיבות הענין וכו', ודובר שי"ל בקרוב ספר מסודר שיקל על הענין,

הנה, ב"ה זכינו ובימים אלו יוצא לאור הספר "לקוטי שיחות בעניני גאולה ומשיח" (ע"י ועד להפצת שיחות), המאסף את שיחותיו של מלכינו משיחנו בעניני משיח וגאולה [בהמשך לחוברות שיצאו לאור בהוראת כ"ק אדמו"ר מה"מ בקיץ ה'תנש"א, ובחורף ה'תשנ"ב] – הננו לעורר את תלמידי התמימים בכל העולם כולו, לנצל את ההזדמנות המיוחדת לקבוע לימוד מסודר וקבוע בספר הנ"ל, וכמו"כ הננו פונים אל הנהלות הישיבות שישתדלו להשפיע ולעורר את תלמידיהם להוסיף אומץ בלימוד השיחות הנ"ל.

וידוע חשיבות הלימוד בעניני משיח וגאולה "בפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו" (כל' מלכינו בשיחה הנ"ל), לבד המעלה בלימוד תורת הנשיא בכלל.

ובאשר נערך עתה "מבצע התקשרות עולמי" בלימוד עניני משיח וגאולה, לכבוד מאה שנה להולדת נשיאינו, במסגרתו יקבע סדר לימוד קבוע בספר הנ"ל ובשילוב מבחנים ופרסים יקרי ערך לעורר לב הלומדים – הננו לעורר את הנהלות הישיבות ואת תלמידיהם, להשתתף במתנה מיוחדת זו, אשר ודאי מוסיפה נחת רוח רב ומרזת עוד יותר את התגלות כ"ק אד"ש מה"מ, תיכף ומי"ד ממ"ש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

וע"ז באעה"ח*

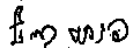
הרב יוסף יצחק הלוי סגל

תות"ל מגדל העמק

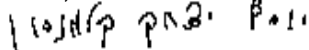
הרב פנחס קארף

אהלי תורה ברוקלין נ.י.

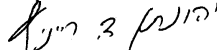
הרב יוסף יצחק קלמנסון

תות"ל ניו הייבן

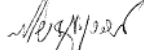
הרב יהונתן רייניץ

תות"ל ניו הייבן

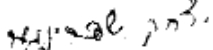
הרב יעקב שווי

חובבי תורה ברוקלין נ.י.

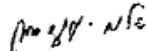
הרב יצחק שפרינגר

תות"ל המרכזית - 770

הרב שלום יעקבסאהן

אהלי תורה ברוקלין נ.י.

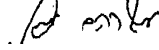
הרב חשד"ב ליפסקער

חובבי תורה ברוקלין נ.י.

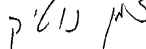
הרב אברהם מאן

תות"ל טורנטו

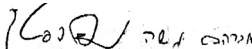
הרב זלמן נוטיק

תורת אמת ירושלים

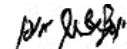
הרב משה נפרסטק

כפר חב"ד

הרב יוסף יצחק אופן

ישיבת חח"ל צפת ותורת אמת י-ם

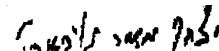
הרב מיכאל חנוך גאלאמב

תות"ל המרכזית - 770

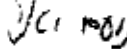
הרב יצחק מאיר גורארי'

תות"ל מאנטריאל

הרב נועם ווגנר

תות"ל מקסיקו

הרב יוסף יצחק ווילשאנסקי

ישיבת חח"ל צפת

(* שמות החותמים (ע"פ סדר הא"ב) שהגיעו עד לסגירת הגליון

הסיפורים המרגשים

בשבוע הקרוב, כשמאות אורחים יבואו להצדיע למפעל הקדוש של "הכנסת אורחים", ראוי שיקשיבו לסיפורים המרגשים של מכניסי האורחים – הלא הם כמאה ועשרים בחורים שעמלים ימים ולילות כדי לדאוג לכרית, שמיכה ומנה חמה לכל אורח * אחד התמימים, שהיה שותף בגופו ובנפשו במשך שש שנים, מספר לראשונה את הסיפורים, הדאגות, המתחים ותחושות הפורקן שמאחורי הקלעים, אלה שהאורחים לא ראו, לא שמעו לא ידעו ואפילו לא הרגישו...

מאת: ישראל פרידמן

בשבוע הקרוב יתקיים 'דינר' מפואר עבור הכנסת אורחים; אורחים יבואו ואורחים יילכו, ה'דינר' יסתיים, יכבו את האורות והחיים ימשיכו לזרום על מי מנוחות.

כך הדבר גם בחודש תשרי; חודש תשרי בא וחודש תשרי חולף, אורחים באים

קריסת מגדלי התאומים השנה, השפיעה באופן ישיר גם על מפעל הכנסת אורחים. לא, לא רק בירידה של תזומות, אלא באופן ישיר על הפעילים.

"כל שדות התעופה של ארצות-הברית נסגרו" – מספר ר' מאיר – "ומשום כך התבטלו ונדחו טיסות רבות מישראל. לאחר כמעט שבוע ימים של עוצר אווירי, החלו הטיסות לנחות בזה אחר זה. כל הרשימות המסודרות שהוכנו על ידי האחראים בהכנסת אורחים לקראת בואם של האורחים, נזרקו לפח. הכל השתבש. צוות מקבלי הפנים של הכנסת אורחים (כן, יש דבר כזה) נכנס לכוננות גבוהה. מסתבר שלא בכדי.

"בתוך 24 שעות נחתו עשרות רבות של טיסות מהארץ. כמעט כל שעה נחתה טיסה. התארגנו במהירות רבה כדי שכל בחור שבא לארה"ב תהיה לו הסעה מסודרת לקראון הייטס. חוסר הידיעה מי מגיע, מתי ואיפה, היה הדבר הקשה מכל. לא ידענו כמה בחורים אמורים להגיע ופחדנו שיהיו חסרים אוטובוסים בשדות התעופה השונים..."

מה עושים במקרה כזה?

מלבד להכין צי של אוטובוסים בשדה התעופה 'קנדי' ו'נוארק', לא נותר לנו אלא

ואורחים הולכים, והכל ממשיך על מי מנוחות. דווקא בשל כך, מרתק היה להציץ פעם אחת אל עבודתם הפיזית והנפשית של הנפשות הפועלות – אלו שעמלים בגוף ובנפש במשך חודש ומחצה כדי לעשות טוב יותר לכל אורח; אליו הם מתמסרים בכל כוחם, דואגים לטובתו, רוצים שתהיה לו כרית ושמיכה נעימה, מנה חמה ומזינה – ובכלל, שייצא בהרגשה טובה.

ר' מאיר אשכנזי, אברך צעיר שנישא לא מזמן, עבד שש שנים ב"הכנסת אורחים". הוא ראה ושמע הכל, פגש אלפי אורחים, פתר אינספור בעיות והיה נכון בכל שעה משעות היממה להיות עזר לאורחים. הוא לא אהב את החשיפה הזאת, אבל בשביל ערב ההצדעה למפעל הזה, ניאות לחשוף את עצמו ולספר – והסיפורים שלו מרגשים:

"סדר יומו של עובד בהכנסת אורחים מתחיל במוצאי שבת ומסתיים בכניסת השבת... זאת במקרה שהוא אינו עובד מטבח" – פותח ר' מאיר בסקירת פעילותם של עובדי המפעל הקדוש הזה.

ואם הוא עובד מטבח?

"אזי סדר היום שלו מתחיל לפני ראש השנה ומסתיים לאחר שבת בראשית..."

של מכניסי האורחים

הדירות הוא לדאוג למציאת מלאי מספיק של דירות, לקבל את המפתח של הדירה מידו של בעל הדירה, לדאוג לנקיונה, להחליף ציוד ולשמור עליו, שכפול מפתחות, להחליט כמה אנשים אפשר להכניס בכל חדר. ברגע שהדירה מוכנה למגורים הוא מעביר את המפתחות לאחראי הרישום.

צוות הדירות מצויד גם ברכבים ומתפקידם להביא את האורחים ממקום הרישום אל הדירות כדי שלא יצטרכו להיחשב עם המזוודות.

מחלקת מטבח – העבודה במטבח היא הקשה והמפרכת ביותר, לא רק בגלל העבודה הפיזית הקשה, אלא כי תפקיד זה נושא בחובו עבודה אחראית במשך כל ימות החודש, כולל שבתות וחגים. "אין בזה חופש אפילו לא יום אחד", מעיד ר' מאיר אשכנזי.

תפקידו של האחראי על המטבח לדאוג לכל דבר הקשור לאלפי מנות האוכל

מחלקת מטבח, מחלקת לימוד ומחלקת תיקונים.

מחלקת ההסעות – על האחראי ליצור קשר עם כל סוכני הנסיעות בארץ כדי לברר כמה בחורים מגיעים בכל טיסה, היכן הם נוחתים ומתי, וזאת כדי שיוכלו להיערך בהתאם לקראת בואם של הבחורים ולהביאם משדה התעופה לקראון הייטס. כך גם בחזרה לאחר חודש תשרי.

מחלקת רישום – תפקידו של האחראי על הרישום לדאוג לכל מה שקשור לרישום: שבחורים יירשמו לאחר נחיתתם, לעדכן את כל הפרטים במחשב, לקבל מהאורחים פיקדונות, לחלק את הבחורים בין הדירות השונות תוך התחשבות מירבית בבקשותיהם של הבחורים. להדפיס כל יום רשימה של הבחורים עבור הצוות הרוחני, להחזיר את הפיקדונות לאחר תשרי, ועוד.

מחלקת זירות – תפקידו של אחראי

להתפלל שהאוטובוסים הללו יכילו את כל מאות הבחורים שנוחתים. צריך לזכור שזה היה יממה או שתיים לפני ראש השנה...

יש גם רגעים של מתח במהלך העבודה?

בהחלט. יש גם רגעים של כמעט-ייאוש, כמו באחד הפעמים שהערב ירד על ניו-יורק, ובאולם הרישום עמדו יותר מחמישים איש שרק נחתו, ורק אנתנו ידענו שעדיין אין לנו איפה לשכן אותם הלילה ואולי הם יצטרכו לישון ב-770...

מה קרה בסוף?

בכל שש השנים שעבדתי בהכנסת אורחים, ב"ה לא קרה אף מקרה שאורח נאלץ להישאר לישון ב-770.

אני זוכר שלפני כשנה היה מקרה שביום אחד נחתה קבוצה בת כמה מאות בחורים, והדירות שהיו ברשותנו לא הספיקו כדי לשכן את כולם. במשך כל היום הסתובבנו כדי לחפש דירות נוספות, ורק בשעה 11 בלילה מצאנו בית גדול בו היה מקום לכמה עשרות אורחים.

השנה, למשל, שנת 'הקהל', הגיעו הרבה מאד אברכים, זוגות ומשפחות. בשל כך שרר לחץ גדול במשך כל חודש תשרי כדי לדאוג לכולם לדירות. למען האמת, מלכתחילה לא חלמנו שנוכל לשכן את כולם, אבל ברגעים האחרונים הסתדר הכל; האחד תרם דירה ריקה, שני הסכים להשכיר מבנה גדול ריק שעמד ברשותו ובו כמה דירות, וכן הלאה. ניסים תמיד ראינו...

גדולה הכנסת אורחים

לקראת חודש תשרי פועל צוות של טלפנים שמתקשר לכל תושבי שכונת קראון הייטס, ומבקש שיקחו אורחים לביתם למשך תשרי.

פעם הגיעו הטלפנים לביתם של זוג צעיר שהתחתן זמן לא רב קודם לכן. הללו התנצלו ואמרו כי הם גרים בדירה שיש בה רק חדר שינה אחד, 'אבל אם זה אדם בודד', אמרו, 'יזו הם מוכנים בשמחה להכניס מזרון למטבח!'

מסתבר שסיפורי הניסים הללו, הם רק התחלה, "הלחץ הזה יורד עם כניסת ראש השנה", מעיד ר' מאיר. אבל הניסים ממשיכים ללוות את פעילי הכנסת אורחים במשך כל החודש.

מכל מקום, המארגנים לא מסתמכים על ניסים, והם עושים כל השתדלות על פי דרך הטבע, כדי שכל המערך הענק הזה יעבוד כמו שעון שוויצרי.

מפעל 'הכנסת אורחים' מחולק למספר מחלקות, כאשר לכל מחלקה יש אחראי שתחתיו עובדים אחראים משניים: מחלקת הסעות, מחלקת רישום, מחלקת דירות,

"יותר מאצל אברהם אבינו"

הגה"ח הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי,
מזכיר בי"ד רבני חב"ד בארה"ק
ורב קהילת חב"ד בנה"ח

הרבי פעם התבטא בפני אבא [=הרב משה ירוסלבסקי, מייסד המפעל הכנסת אורחים] 'כמה זכות ונחת רוח יש לי מזה, בהתכווננו להכנסת האורחים המופלגת. ובכל שנה כשאבא היה נכנס לרבי ליחידות לאחר החגים, הרבי היה פותח את המגירה ושואל "ר' משה, כמה חוב נשאר לך?" – מובן שאבא מעולם לא נטל כסף מהרבי, ויותר מכך, אף לא לקח פרוטה מהאורחים הרבים, בו בזמן שהעלויות היו עצומות והגיעו לעשרות אלפי דולרים.

אין צורך להרחיב אודות מעלתה של הכנסת אורחים. פעם נכנס מישהו לרבי וסיפר בהתרגשות על הארגון המופלא וציין כי הכנסת האורחים שיש לאבא זה כמו שהיה אצל אברהם אבינו. התרצנו פניו של הרבי והוא השיב: "זה יותר מאצל אברהם אבינו, כיון שהוא נתן אוכל לערבים, ור' משה נתן ליהודים, אברהם אבינו ישב בביתו ואילו כאן המארח מגיע בעצמו מעבר לים".

שהתפוצצה, וכל מה שבאמצע. עבודה זו היא סביב השעון, להיות נכונים ומזומנים לזנק לכל קריאה אפשרית.

בכל מחלקה פועל צוות שלם של בחורים, ובדרך כלל הם עסוקים 24 שעות של עבודה, תלוי בגודל הנושא עליהם הם מופקדים.

מה סדר יומו של עובד בהכנסת אורחים?

כל פעיל לפי התפקיד שלו. על פעיל

"החמימות החסידית מתחילה דווקא בנסיעה לרבי"

הגה"ח הרב מנחם מענדל גלובובסקי,
סגן מזכיר בית דין רבני חב"ד בארה"ק,
ורב קהילת חב"ד ברחובות

כאשר רואים את ההתעוררות הרוחנית העצומה של אלפי התמימים שנוסעים להיות עם הרבי – זוהי התשובה הכי ברורה שהרבי חי וקיים. אנו יודעים עד כמה עודד הרבי את הנסיעה אליו לחודש תשרי, ואת החשיבות העצומה שייחס הרבי לשהותו של חסיד במחיצתו בחודש החגים. כאשר עמלק רוצה לקרר יהודי, הוא מתחיל במלאכתו דווקא מהנסיעה לרבי, שם הוא מוצא תירוץ כזה או אחר, שאין צורך או חשיבות לנסוע, וכי אפשר לשהות גם בבית – אולם החמימות החסידית מתחילה דווקא בנסיעה לרבי.

מחלקת ילדים – אחריות גדולה של עשרות ילדים בגילאים נמוכים מוטלת על כתפי האחראי על המחלקה. האחראי ועוזריו דואגים לכל צרכיהם של הילדים, הגשמיים והרוחניים.

מחלקת רפואה – תפקידם של האחראים על המחלקה לסייע לאלו מביין האורחים שהצטננו עקב שינויי מזג האוויר. יש לציין לשבח מיוחד את הדי"ר אלי רוזן שמתפלל במסירות מיוחדת באורחים החולים.

מחלקת תיקונים – יחד עם האחראי על מחלקת התיקונים יש צוות גדול שמצויד בכל כלי עבודה אפשרי, ותפקידם לדאוג לתיקונים הרבים שנדרשים במהלך החודש, החל מהחלפת נורה שנשרפה, ועד לצנרת

"גדולה זכותם של אלו המתעסקים והתורמים להכנסת אורחים"

הגה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי,
מרא דאתרא כפר חב"ד
וחבר בי"ד רבני חב"ד בארה"ק:

"גדולה זכותם של אלו המתעסקים והתורמים להכנסת אורחים. אסור שיהיה מישהו שיימנע מלנסוע לרבי בגלל שלא יהיה לו מקום שינה או חיסרון בגשמיות." (מתוך דברים שנאמרו בידיננו למען הכנסת אורחים תשנ"ט)

לאורחים: החל מהזמנת כמויות עצומות של מצרכים ועד לנקיון חדר האוכל, שלוש פעמים ביום. תחת אחראי המטבח עובד צוות של אחראים על התורנויות, אחראים על ארוחות.

מחלקת סדרי לימוד – האחראי על סדרי הלימוד עליו לדאוג לסדר את 770, כדי שכלל ישיבה יהיה מקום ישיבה מסודר. לדאוג להדפסת חומר לימוד מתאים בנגלה, חסידות, הלכה ועוד; עליו לדאוג לצוות של משגיחים ומשיבים שיישבו ויענו לתלמידים על שאלותיהם. עליו לדאוג להכין סדרות מבחנים בנגלה, בחסידות ובהלכה; לדאוג לצוות של בודקים שיבדוק את המבחנים ולחלק לאחר מכן מלגות למצטיינים.

מחלקת התוועדות ומבצעים – האחראים מארגנים מספר התוועדות בכל לילה, מסכמים עם גדולי המשפיעים שיתוועדו עם צעירי הצאן, ודואגים לעדכן את אלפי האורחים בהתוועדות היומיות. במקביל מתאמים עם איגוד תלמידי הישיבות את שילובם של אלפי האורחים במערך המבצעים הגדול של ניו-יורק.

מספרים ונתונים

אלו הן הנתונים והמספרים הייבשים של המפעל הגדול והקדוש:
אלפיים וחמש-מאות אורחים ואורחות במשך ארבעים ימי אירוח. 100 דירות למגורים ולינה; 300,000 מנות אוכל, ו-62,500 חוברות לימוד. עלות אחזקת אורח ליום אחד היא 18 דולר כפול ארבעים יום כפול אלפיים וחמש-מאות האורחים...

שלא על מנת לקבל פרס.

מה מניע את הבחורים?

רוב הבחורים שעובדים בהכנסת אורחים, הם בחורים שקשורים בכל נימי נפשם לרבי מלך המשיח, ואיכפת להם שהמוני האורחים יזכו לאירוח כיאה וכראוי לאורחיו של הרבי מלך המשיח בחודש תשרי...

עם ארגון כה מסודר, הכל בוודאי 'דופק' כמו שצריך...

ר' מאיר צוחק: "לעולם אי אפשר לדעת מאיפה 'נוחתות' הבעיות. במוצאי ראש השנה של השנה שעברה, למשל, חצי שעה אחרי צאת החג מישוהו הודיע שיש סתימה בצנרת באחד הבתים בו ישנו עשרות בחורים. הבייסמנט החל להתמלא במים, והמוזודות של האורחים היו בסכנה. כל העובדים הגיעו למקום בתוך כמה דקות, ועם בגדי החג נכנסו פנימה להוציא את המוזודות, לתקן את התקלה ולייבש את המקום. העבודה נמשכה עד הבוקר. הבחורים נכנסו לצום גדליה מתוך צום ממושך..."

הטרדות גדולות גם בחג סוכות, כאשר עיקר הלחץ הוא לדאוג שהאוכל יגיע לסוכת האורחים בזמן ובכמות מספקת, וכן הלאה.

והתגובות של האורחים?

לפעמים אפילו מחממות את הלב. כפי

"כיצד תשרי אצל הרבי משפיע על בחור..."

התמים יובל בראנץ, תלמיד ישיבת חב"ד ברמת-אביב:

אינני איש דברים, אך רצוני לספר אודות אחד מידידי, ששהה ב-770 בחודש תשרי, שם ספג את האווירה, ומאז התחולל בו שינוי מהפכני, שינה אורח חייו והתקרב לחיי יהדות מלאים. אם זה מה שיתשרי אצל הרבי גורם, זו הזכות של התורמים.

(מתוך נאומו בידינר' למען הכנסת אורחים תש"ס)

במחלקת רישום להכין כל לילה את הדברים לקראת היום שלמחרת; רשימה של הסדרים, דו"ח נוכחות לפי סיווג ישיבתי. עובדי מטבח עמלים שעות רבות בכל לילה כדי להכין את האוכל ליום המחרת. פעיל במחלקת התיקונים צריך להיות נכון לזינוק בכל שעה. אם באמצע הלילה מתעוררת תקלה כלשהי, או פעיל במחלקת הדירות שמתקשרים אליו ואומרים לו כי חסרה כרית או שמיכה באחת הדירות – הם מגיעים בתוך שעה קצרה. אם בכל זאת יש קצת זמן פנוי, אז עושים סיבוב בין עשרות הדירות הפזורות בקראון הייטס, כדי לבדוק ולוודא אם חסר משהו לאורחים...

כמה ועשרים פעילים ופעילות עסוקים בארגון "הכנסת אורחים" במשך כל חודש תשרי כדי להשכין כשלוש-אלפים וחמש-מאות אורחים ואורחות. הארגון סוגר את שערי רשמית ביום ז' במר-חשוון, בעוד שמחלקת הדירות עובדת עד לקראת ראש חודש כסלו, כינוס השלוחים; הצוות עמל לנקות את הדירות, לקפל את הציוד כיאות לקראת השנה הבאה ולהחזיר את המפתחות.

אפשר לתאר כי המשכורות לא גבוהות במיוחד?...

העבודה נעשית ללא כל תמורה כספית. כולם תורמים מגופם, מנפשם ואפילו מהונם,

הידוע, כל בחור שמגיע בתחילת תשרי צריך להפקיד 50 דולר כדמי פיקדון, ובוזא הוא מתחייב לשמור על סדרי הלימוד וכן לשמור כראוי על הרכוש שהוא מקבל. בסוף תשרי הבחורים מקבלים את כספם בחזרה.

בשנה שעברה ישבתי עם צוות הרישום כדי לקבל בחזרה את הפיקדונות. לפתע הגיעה קבוצת בחורים למקום, ולאחר שמסרו את כל הציוד, הודיעו כי את סך הפיקדון הם משאירים כתרומה להכנסת אורחים... אני זוכר שלפתע, בתוך כל העייפות המצטברת, ננסכה בלב הרגשה טובה, הנה, הצלחנו במשימה שלקחנו על עצמנו לדאוג לארח אורחים באופן שיהיה להם נוח ונעים. אם הם הרימו את תרומתם מיוזמתם, סימן שהם באמת נהנו מהאירוח...

כאדם שעבר בהכנסת אורחים כל כך הרבה שנים, מה התחושות שלך לקראת ה'דינר' שעומד להתקיים בשבוע הבא?

כמי שחווה מקרוב את הצורך של האורחים של הרבי במקום אירוח פרקטי – אני שמח מאוד על היוזמה הברוכה של ארגון הכנסת אורחים להקמת בניין לאירוח, ואני בטוח שהיוזמה הזאת תועיל לכל חסיד באשר הוא שם.

אני חושב שכל חסיד חביד צריך להתגייס ולהשתתף בפרוייקט הנהדר הזה. לכן חתמתי בעצמי על הוראת קבע של 18 דולר לחודש (במשך 43 חודשים – בסך הכל 770 דולר), ואנצל הזדמנות זו לפנות לכל אחד מאנ"ש, אלה שכבר נהנו ואלה שבוודאי יהנו בעתיד מהשירות הנפלא של ארגון "אש"ל – הכנסת אורחים" – להגיע לידינר' החגיגי ולהצטרף לקמפיין "בונים לאורחים", כי האורחים – זה אנחנו.

